

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

ŠTEVILKA 10

OKTOBER 1977

LETNIK XV.

REFERENDUM 17. 11. 1977

za sprejem Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD UNIAL (usklađitev z zakonom o združenem delu)

IZ VSEBINE:

- Sindikat — vedno prisoten
- O glasilu in biltenu delovne skupnosti v medsebojnem obveščanju delavcev v združenem delu
- Strahopetnost, ali kaj bolj nevarnega?
- Z energijo bomo morali varčevati in jo racionalno uporabljati

● DS skupnih služb — sektor kontrole kvalitete

Informacija o referendumu za organiziranje TOZD

Delavci SKK so že v času sprejemanja ZZZ ugotavljali, da izpolnjujejo pogoje za ustanovitev TOZD.

Na pobudo sindikata TGA so organizirali predhodne razprave in se odločili za sklic zborov, na katerih so sklenili, da se razpiše referendum za ustanovitev TOZD kontrole kvalitete.

Na referendumu, ki je bil 11. oktobra 1977 so de-

lavci SKK s 100 odstotno udeležbo dokazali svojo samoupravljalno zavest.

Izid referenduma je pokazal, da se delavci SKK želijo neposredno vključevati v samoupravno odločanje in izvajanje ZZZ saj 97 odstotkov glasov za TOZD to nesporno potrjuje.

Podatki o referendumu:

1. Skupno število glasov 71
2. Glasovalo za 69
3. Glasovalo proti 2

Delavski svet SOZD UNIAL je dne 29. septembra 1977 na svoji 5. redni seji med ostalimi:

- sprejel poročilo o uspešni izvedbi poprejšnje obravnave gradiva za sporazum, ki je bila v vseh TOZD in delovnih skupnostih od 13. junija do 23. avgusta 1977,
- določil predlog Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD UNIAL,
- razpisal referendum za sprejem sporazuma v skladu s 463. členom ZZZ in določil okvirni rok,
- ustanovil koordinacijski odbor za izvedbo referenduma in določil njegove naloge.

Koordinacijski odbor za izvedbo referenduma je na svoji 1. seji 13. oktobra 1977 izdelal svoj delovni program in glede na okvirni rok predlagal delavskim svetom TOZD in delovni skupnosti, da se referendum izvede 17. novembra 1977.

Zakaj sploh referendum in ponovno sprejemanje sporazuma, ki smo ga prvič sprejeli že leta 1974 in s tem ustanovili SOZD UNIAL?

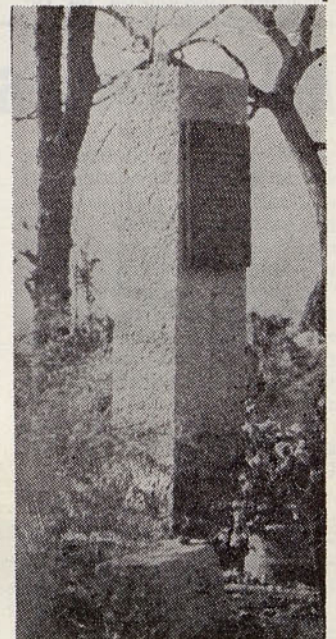
1. Kot vsi pomembni sporazumi mora biti tudi naš sporazum vsklajen z zakonom o združenem delu.
2. Izkušnje 3 let so pokazale na obilico stvari, ki jih je potrebno spremeniti, da bi zagotovili nadaljnjo vsebinsko izgradnjo SOZD.
3. Skupno planiranje in združevanje dela in sredstev je možno šele na osnovi jasnih izhodišč v sporazumu o združitvi. S tem je povezana poslovna perspektiva in

Prižgali bomo sveče

Do dneva mrtvih nas loči samo še nekaj dni. Torej samo par kratkih dni, ko bomo spet prižgali sveče na grobovih naših najdražjih, ki so tiho in za vedno odšli od nas. Okrasili bomo njihove grobove z rumenimi in belimi krizantemami ter nemo in spokojno obstali za čas ob grobovih svojcev, ki mirno počivajo svoje poslednje spanje.

Ob tem dnevu se ne bomo spominjali le naših najdražjih, ki smo jih izgubili, ampak se bomo v mislih spominjali tudi tistih, katerih grobovi ležijo raztreseni po širnem svetu — v gozdovih, na njivah v morjih — skratka po širnem svetu.

Spominjali se bomo žrtev, ki so padle v boju za našo dragoceno svobodo, žrtev, ki so bile mučene samo zato, ker so ljubile svojo domovino in za njo darovale tudi najdragocenejše — svoja življenja. Zato bi dnevu mrtvih lahko mirno rekli tudi »praznik življenja« in minevanja, saj takrat, ko stojimo ob grobovih svojih najdražjih, katerih ni več med nami — takšen je pač zakon narave — nespremenljivi zakon življenja, občutimo, da nam nekaj manjka pa si prav zato skušamo priklicati v spomin vse tisto kar so naredili za nas ter vso njihovo ljubezen do domovine.

Res prav vsem pokojnim smo dolžni našo zahvalo in spoštovanje, tako tistim, ki so padli na partizanskih bojiščih ali so padli kot talci pod okupatorjevimi streli, zgoreli v nenasitnih pečeh krematorijev in podobno. Mrtvi nas namreč na to spominjajo in opozarjajo ter zavezujejo, da je življenje samo enkratno in, da se prav zato še kako spleča iskati čimbolj pristne človeške odnose med nami živimi.

Krizantema in svečka ni dovolj, da bi se mrtvim svojcem in našim borcem zahvalili oz. odložili za vse kar so oni storili za nas, smo pa dolžni ohraniti do njih trajni spomin. Slava vsem junakom ter slava in spoštovanje vsem umrlim!

F. MESKO

Med potekom referenduma

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zasedanja delavskega sveta TGA

Delavski svet TGA je na svoji 11. redni seji dne 21. septembra 1977 razpravljaval in sklepal o naslednjem:

— naročil je komisiji za razpis delovnih mest skupnih vodilnih delavcev, da razpiše delov-

no mesto direktorja investicijskega sektorja, — vsem delavskim svetom TOZD in DS SS je dal pobudo za uvedbo postopka za sprejem samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o enotnih kriterijih pri reševanju stanovanjske problematike,

— sprejel je rebalans plana izobraževanja v obliki, kot ga je predložil kadrovskega socialni sektor, razen izrednega študija na višji upravni šoli — 3 štipendije v sektorju za marketing. Predlagal je sektorju za marketing, da preštudira in da potrebo po kadru, ki ga dejansko v sektorju potrebuje,

— naročil je kadrovskega socialnemu sektorju, da pripravi predlog rešitve zasedbe na delovnih mestih, na katerih delavci ne izpolnjujejo pogojev kvalifikacije — določiti roke za pridobitev ustrezne kvalifikacije bi se naj zahtevala od mlajšega kadra, pri starejšem kadru pa je upoštevati pridobljene izkušnje na delovnem mestu,

— potrdil je komisijo, ki jo je dne 8. septembra 1977 imenoval glavni direktor za izdelavo programa ukrepov za racio- (Nadaljevanje na 3. strani)

REFERENDUM 17. 11. 1977

(Nadaljevanje s 1. strani)

socialna varnost vseh delavcev združenih v SOZD.

4. Sodna registracija SOZD je možna šele s sprejemom sporazuma na referendumu.

Kaj smo doslej že pomembnega dosegli v SOZD?

— v okviru obstoječega sporazuma o združitvi smo zagotovili v poslovnih odnosih večjo mero dogovarjanja in sporazumevanja, kar prispeva k uspešnejšemu poslovanju,

— zagotovili smo prodajo oz. dobavo aluminija v okviru začasnega sporazuma o dohodkovnih razmerjih, kar je doslej v vseh obdobjih prineslo nadplanske dohodkovne učinke za vse sodelujoče,

— pripravili smo Sporazum o združevanju dela in sredstev, ki bo omogočil največjo možno uspešno dohodkovno povezavo vseh delavcev, ki ustvarjajo dohodek s svojim delom v katerikoli fazi proizvodnje skupnega proizvoda. O tem sporazumu bo delavski svet SOZD sklepal in predlagal poprejšnjo obravnavo še v mesecu novembru 1977,

— strokovno smo uskladjali izhodišča za razvoj DO do leta 1980 ter pripravili metalno bilanco do leta 1980, kar bo služilo kot osnova za izdelavo srednjeročnih planskih dokumentov, obenem pa omogočilo normalno preskrbljenost s surovinami,

— ustanovili smo skupni računalniški center, ki je pričel z rednim obratovanjem 29. septembra 1977 in že daje prve uspešne rezultate na področju avtomatske obdelave podatkov. S tem smo izgradili skupno tehnično osnovo za uspešno informiranje in upravljanje.

VODSTVA IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE SOZD, DO TOZD IN DELOVNE SKUPNOSTI SE ZAVEDAJO, DA JE MOČ UPRAVLJANJA V DOBRI OBVEŠČENO-

STI, ZATO OBJAVLJAJO TUDI TA PRISPEVEK IN POZIVAJO VSE DELAVCE SOZD, DA 17. NOVEMBRA 1977 MNOŽIČNO OBIŠČEJO VOLIŠČA IN Z JASNIM »ZA« SE ENKRAT POKAŽEJO SVOJO TRDNO ODLOČENOST ZA SODELOVANJE IN IZGRAJEVANJE V SOZD UNIAL.

„Aluminij“
je
tvoje
glasilo!

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu septembru in v obdobju I — IX. 1977.

Indeks 1977/1976 prikazuje odnos dosežene proizvodnje napram proizvodnji v istem obdobju lanskega leta.

I. Dinamika proizvodnje — indeksi fizičnega obsega

Obrat	Plan	Doseženo		
		mesečno	kumulat.	77/76
A. GLINICA				
1. Izluženo				
— avgust	100	102	107	110
— september	100	119	106	110
2. Kalcinirano				
— avgust	100	105	107	106
— september	100	98	105	107
B. ALUMINIJ				
3. Elektroliza A				
— avgust	100	101	100	99
— september	100	99	100	99
4. Elektroliza B				
— avgust	100	98	98	101
— september	100	97	98	102
5. Livarna				
— avgust	100	95	97	101
— september	100	99	97	101
6. Anodna masa				
— avgust	100	96	124	75
— september	100	99	122	71

Beseda urednika

V prvi polovici meseca julija letos je bilo v kliničnem centru v Ljubljani posvetovanje urednikov in novinarjev glasil organizacij združenega dela, ki so v pogovoru s predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih predstavnikov Kliničnega centra in Francem Setincem, sekretarjem IS predsedstva CK ZKS spregovorili o zakonu o združenem delu. Poudarek so dali tistim določilom, ki so povezana z vprašanjem informiranja in obveščanja delavcev.

Tov. Franc SETINC je dejal, da v naši ožji republiki izhaja skoraj 500 časopisov, ki jih izdajajo delovne organizacije. V Sloveniji delavci združujejo delo v 6.000 TOZD, ki so povezane v približno 1.000 delovnih organizacij, kar pomeni, da lastna glasila izdaja že skoraj polovica delovnih organizacij. Poudaril je tudi, da če smo z razširjenostjo glasil lahko zadovoljni, pa nikakor ne moremo biti tudi z vsebino, saj se vse preveč piše o nepomembnih dogodkih in, da se večkrat skuša ob formalnem obravnavanju določenih vprašanj prikriti delavcem resnico, ki bi jo le-ti morali vedeti.

Prav je, da delavci povedo svoje mnenje, izrazijo svoje predloge, ne pa da jih drugi zasipajo s svojimi predlogi. Tako tudi uredniki ne smejo dopustiti, da bi postali orodje v rokah grupaških interesov, v rokah enega ali pa skupine ljudi, ki bi jih nadzorovala in vodila. Vedno in vselej morajo biti usmerjeni k interesom delavcev, kvaliteta glasila pa je odvisna od tega, kako zna krepiti samozavest delavca, ga obveščati tako o pravicah, kot tudi o odgovornostih.

Uredniki morajo biti zlasti pozorni pri selekciji problemov, kaj je bistveno in kaj ni. Tov. Setinc je tudi poudaril, da delavec ni le objekt, ki ga moramo obveščati, skrbeti moramo, da bo subjekt, torej tvorec informacij. Odslej bomo skušali v našem glasilu in vsaki številki spregovoriti prav o informacijah in obveščanju, zato pa si tudi želimo čimvečjega sodelovanja in vaših prispevkov iz vašega vsakdanjega dela v tovarni in v KS kjer živite.

Torej pišite čimveč v svojem, kot temu rečemo »delavčevem jeziku«. »Aluminij« mora biti glasilo nas vseh!

Vedeti je treba, da glasila morajo uspeti in uveljaviti svoje mesto med delavci. Torej pričakujemo vaše sodelovanje!

Vaš urednik

II. Prikaz porabljenih surovin na enoto proizv. — IX/1977

Na 1 tono proizvoda Plan Indeks
septemb. I-IX/77

1. GLINICA

Al hidrat — Al₂O₃

— boksit	100	100	100
— NaOH	100	43	101
— para	100	89	89
— El. energija	100	102	94

2. ALUMINIJ

Hala A

— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	104	104
— kriolit	100	80	84
— Al fluorid	100	130	123
— El. energija	100	103	103

Hala B

— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	103	100
— kriolit	100	83	84
— Al fluorid	100	124	106
— El. energija	100	103	101

3. ANODNA MASA

Za izvoz:

— petrolkoks	100	—	103
— katrantska smola	100	—	93

Za domačo porabo:

— petrolkoks	100	103	103
— katrantska smola	100	96	95
— El. energija	100	95	87

Z zasedanja sveta za samoupravljanje, življenska vprašanja delavcev in obveščanje

Svet za samoupravljanje, življenska vprašanja delavcev in obveščanje je na 18. redni seji dne 29. septembra 1977 razpravljal in sklepal o naslednjem:

— na osnovi določil samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov je odobril pomoči pri šolanju iz sredstev sklada skupne porabe — solidarnostne pomoči:

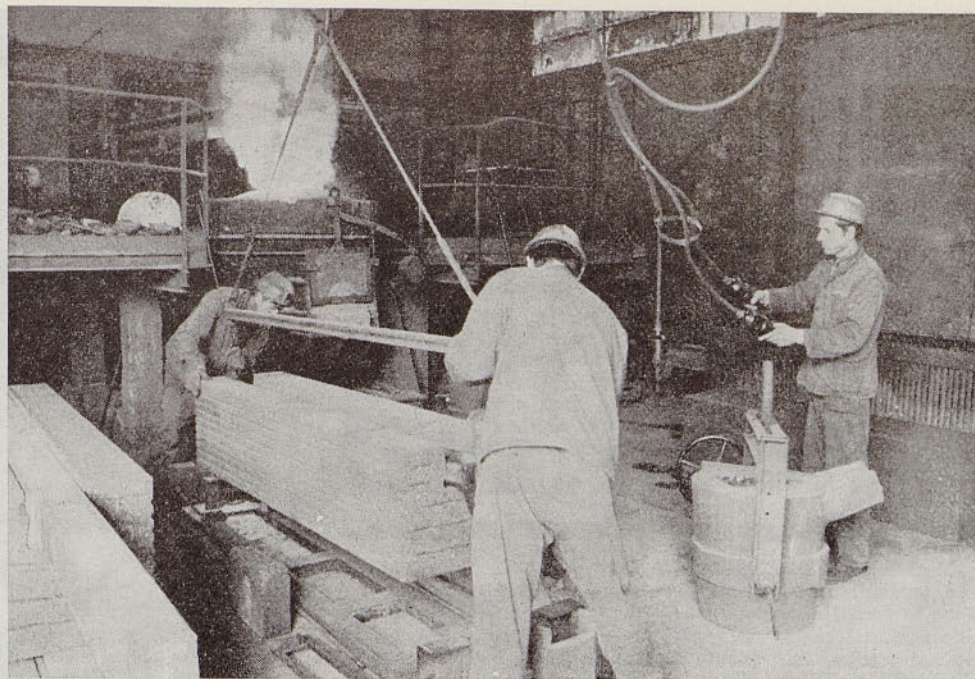
Lovru Beraniču, sinu pok. Lovrenca Beraniča, dijaku 1. letnika Gimnazije »Dušana Kvedra« v Ptujju za

dit za individualno stanovanjsko izgradnjo, ki ga je dobil leta 1970 v višini 40.000.— din, do 31. 12. 1977,

— predlagal je delavskemu svetu TGA, da ne sprejme predloga konference sindikata TGA, da se prenese tenis igrišče v upravljanje konferenci sindikata TGA.

Na 9. izredni seji dne 10. 10. 1977 je svet za samoupravljanje, življenska vprašanja delavcev in obveščanje razpravljal in sklepal:

— predlagal je delavskemu svetu TOZD tovarna glinice in DS SS, ki sta podala pripombo na predlog samoupravnega

Zalivalnica

Z zasedanja delavskega sveta TGA

(Nadaljevanje z 2. strani)

nalizacijo pridobivanja, pretvarjanja, transporta in porabe energije, in sicer:

1. Stojan Kerbler, dipl. ing. — preds.
2. Franc Krajnc, namestnik preds.
3. Marjan Gorčenko, dipl. ing.
4. Rađenko Salemović, dipl. ing.
5. Viktor Markovič
6. Boris Urbančič,

— za vršilca dolžnosti direktorja sektorja za plan, analizo in organizacijo je imenoval dosedanji direktor tega sektorja Antona Ilca, dipl. oec., in sklenil, da je delovno mesto ponovno razpisati,

— za vršilca dolžnosti direktorja je imenoval dosedanji vršilca dolžnosti Filipa Dolinarja, dipl. soc.,

— za novega odgovornega urednika glasila »Aluminij« je imenoval namesto Franca Vrežeta, ml., — Franca Meška, iz TOZD tovarna glinice,

— za novega člana komisije za izvajanje določil zakona o združenem delu je imenoval Alojza Gorčenka, dipl. ing. iz TOZD tovarna aluminija,

— vzel je na znanje sklep sveta za samoupravljanje, življenska vprašanja delavcev in obveščanje št. 484 z dne 6. septembra 1977 o reševanju stanovanjskega problema družine Meznarič in pri tem naročil kadrovske socialnemu sektorju, da s tem sklepom seznanijo Stanovaljsko skupnost Ptuj,

— na predlog konference sindikata TGA in kon-

ference OO ZK TGA št. 264 je imenoval predsednika, podpredsednika, načelnika narodne zaščite in člana odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito,

— za novega člana komisije za razpis delovnih mest skupnih vodilnih delavcev je imenoval Jožeta Menonija iz TOZD vzdrževanje,

— ugotovil je, da so vsi delavski sveta TOZD združili sredstva v višini 80.000.— din za nabavo kombibusa IMV — 1600 BR za potrebe računalniškega centra SOZD UNIAL,

— naročil je kadrovske socialnemu sektorju, da pripravi predlog za obdobje zdravstvene preglede za vse tiste delavce v TGA, za katere je določen daljši časovni termin zdravstvenega pregleda od 24 mesecev.

Tudi tako se pride čimprej do lastnega stanovanja, če je vmes solidarnost in pomoč. (Foto: K. Zorec)

čas od 1. 9. 1977 do 31. 8. 1981, Vikici Klajnshek, hčerki pok. Jameza Klajnsheka, pomoč pri šolanju v Upravno-administrativni šoli v Ptujju za čas od 1. 9. 1977 do 31. 8. 1979,

Jasni Špehonja, hčerki pok. Albina Špehonja, pomoč pri šolanju v Gimnaziji »Dušana Kvedra« v Ptujju za čas od 1. 9. 1977 do 31. 8. 1981,

v višini štipendije, ki se odmeri po kriterijih 101. členu samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu,

— ni ugodil prošnji Srdana Mohoriča in Boruta Srečkoviča za odložitev dodelitve stanovanja,

— ni ugodil prošnji Veronike Šprah za dodelitev stanovanja mimo prioritete liste,

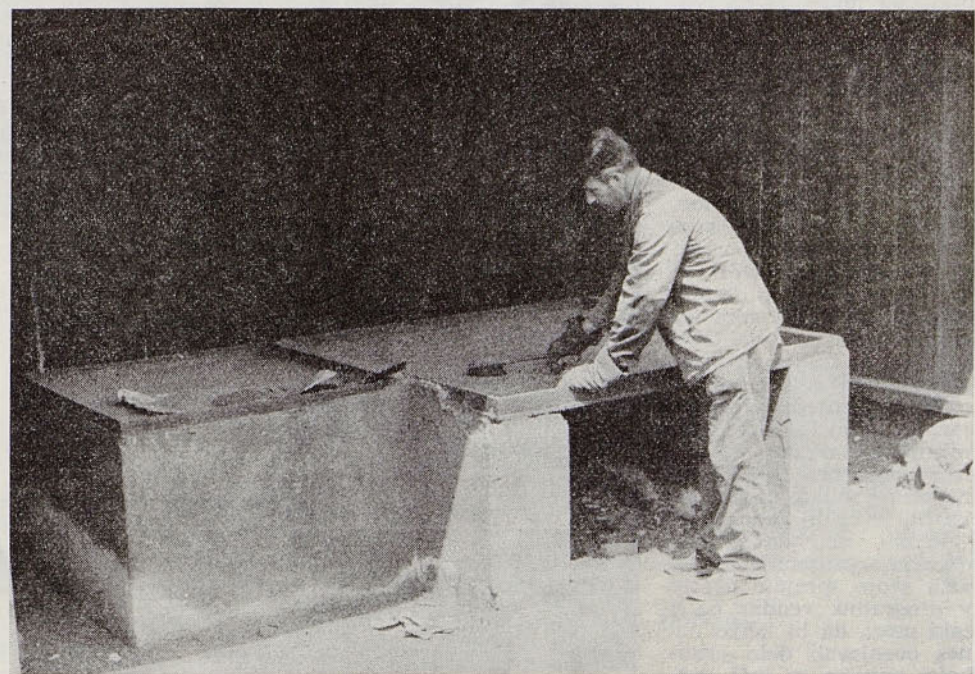
— sklenil je, da se Janez Šmigoc sodno poravnava s TGA tako, da bo enosobno stanovanje v Kidričevem št. 13 izročil praznega oseb in stvari do konca leta 1981

— sklenil je, da je dolžan Ivan Modrič vrniti kre-

sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, in sicer, da bi se naj pričel sporazum uporabljati od 1. 1. 1977, da ponovno sklepa o tem sporazumu in predlagata zborom delavcev sprejem sporazuma z veljavnostjo od 1. 1. 1978. Svet je ugotovil, da ni mogoče sprejemati sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu z retroaktivno veljavnostjo, ker morajo biti menila, po katerih se določajo pravice delavcem, vnaprej poznana,

— podaljšal je rok izselitve oz. izpraznitve stanovanja Jakubu Vindišu do 31. 12. 1977,

— sklenil je, da je zoper Zorana Crnjakoviča, ki mu je bila dodeljena garsonjera v Ptujju, Potrčeva 42 in je ugotovljeno, da je sam ne uporablja, ukreniti vse potrebno za zaščito koristi delovne organizacije.

Priprava vzorca boksita

SINDIKAT VĚDNO PRISOTEN

Mandatna doba delovna izvršnih odborov sindikata v temeljnih organizacijah združenega dela se počasi izteka, kar pomeni, da bomo volili nove predstavnike v izvršne odbore sindikata v TOZD, DSSS ter na ravni OZD TGA. Prav tako pa bomo izvolili tudi nekaj novih poverjenikov sindikalnih skupin, kateri bodo prevzeli nove delovne naloge in skušali nadoknaditi vse tisto, kar je v dosedanjem delu poverjenikov bilo pomembno.

Resnica je v tem, da vsaka šola nekaj stane in, da so se o tem lahko še kako prepričali dosedanjí poverjeniki sindikalnih skupin, ki res niso imeli lahke naloge, prav tako pa mnogi tudi niso opravili svojega poslanstva tako kot bi dejansko morali. Če torej danes na vseh ravneh trdimo, da je sindikat hrbtenica vsega samoupravljanja v TOZD in v OZD, potem je to le dokaz več kako pomemben je sindikat in kako se moramo v letu tega tudi vključevati na nivoju akcijskega dela in izvrševanja sprejetih nalog in obveznosti. Ko torej stojimo, kot temu pravimo, tik pred volilnimi konferencami OOS v TOZD in DSSS ter TK sindikata TGA je vsekakor prav, da le nekaj spregovorimo tudi o dosedanjem delu in o nekaterih pomembnostih, ki bi jih naj odpravili bodoči vodje ter organizatorji sindikalnega dela tako v TOZD, DSSS kot tudi v okviru DO TGA.

Kot sami dobro vemo, je bil delovni načrt konference sindikata sprejet v vseh OOS v TOZD in DSSS in, da je o tistem bilo tudi precej govora ter razprav prav na ravni OOS v TOZD in DSSS. Če torej govorimo o delovnem načrtu in o njegovem izvajanju, potem bi lahko tudi mirno trdili, da je bilo storjenega precej, še vedno pa ne toliko, da bi lahko bili v celoti zadovoljni.

Vemo sicer, da je sindikalna organizacija izvrševala svoje sprejete načrte v programu, vendar ne v taki meri, da bi lahko danes ocenjevali delo sindikata povsem v luči vsestranskega delovanja v

vseh smereh, kar seveda velja predvsem za delo osnovnih organizacij v TOZD in DSSS, predvsem pa še delovanja poverjenikov. Saj se mnogi nikakor niso znašli v svoji funkciji oziroma v okolju v katerem so se nahajali. Ali je bila prevelika familjarnost ali kaj drugega, je v tem trenutku težko reči, ker bo tem konkretnim spregovorjeno na volilnih konferencah, kjer bo tudi podana ocena dosedanjemu delu letih, zato v tem trenutku to delo ocenjujemo bolj pavšalno oziroma iz poznavanja delovanja nekaterih OOS in poverjenikov v TOZD.

Že v samem začetku mandata še sedanjih OOS oz. IO OOS smo si zadali nalogo, da ne sme nič pomembnega mimo sindikata. Danes žal lahko ugotavljamo, da temu le ni bilo tako niti v smeri delovanja TKS še manj pa v smeri delovanja OOS v TOZD. Seveda bi bilo povsem krivično, če bi v tem trenutku trdili, da naše OOS v TOZD in DSSS niso delovale tudi v aktivni smeri, saj vemo, da so le te opravile veliko delo že na samem začetku svoje mandatne dobe, ko so bili na dnevnem redu vseh

Razkladanje boksita

zasedanj tako sindikata, kot tudi samoupravnih organov v pretresu samoupravnih akti, vprašanje dejitve dohodka ter osebnih dohodkov. Čeprav na to kaj radi hitro pozabljamo, pa čeprav so od tega časa minula le dobra tri do štiri leta.

Mnoga negodovanja s strani članstva, so sicer večkrat bila upravičena, toda to še seveda zdaleč ni merilo, da bi lahko le v tej smeri ocenjevali delo sindikata v TOZD, DSSS in v TGA nasploh. Napake, ki se pojavljajo pri vsakdanjem delu so normalen pojav, vendar pa bo treba v bodoče več konkretne aktivnosti v smeri uresničevanja določil zakona o združenem delu o katerem že toliko govorimo, da je marsikomu odveč, vendar pa je prav le-ta osnova za vso nadaljnje delo tako v smeri samoupravljanja kot delovanja sindikalnih organizacij v vseh TOZD, DSSS in na

ravni OZD TGA. Dobro namreč vemo, da je prav sindikat nosilec vseh kandidacijskih postopkov za katerekoli funkcije v samoupravnih organih, v delegacijah in drugje.

Če se že torej nahajamo pred volilnimi konferencami, potem nam prav slednje služi za nasvet, da evidentiramo oziroma pozneje izvolimo v organe sindikata take člane delovne skupnosti, ki bodo vedno in ob vsakem času voljni delati ter dosledno uresničevati sprejete naloge in obveznosti, ki izhajajo prav iz zakona o združenem delu — zakona, ki je enkrat res pravi delavski zakon, le da ga je treba spoštovati in dosledno izvajati.

Prav s sprejetjem zakona o združenem delu so sindikati postali notranja sila ali bolje rečeno hrbtenica samoupravljanja, zato prav sindikati nikakor ne morejo stati ob strani vsem sedanjim dogodkom

v kolektivu, ko so v polnem teku akcije za dokončno uveljavitev iz tega zakona.

Čeprav v tem trenutku dejansko v celoti ne poznam vsega dela komisij, odborov, svetov in ne vem kaj še, ki delajo na dosledni uveljavitvi zakona o združenem delu in pripravljajo vse potrebne samoupravne sporazume in samoupravne akte, pa lahko brez dvoma smelo trdim, da smo prav v TGA na pravi poti, da pravočasno uredimo vse pravne zadeve okrog tega zakona in, da smo prav v sindikatih kar se tiče javne razprave okrog zakona o združenem delu napravili mnogo in, da zato danes našim delavcem omenjeni zakon ni neznan — vsaj večini ne. Kot vemo so sindikati opravili tudi mnoga druga dela okrog volitev samoupravnih organov in, da se prav v tem trenutku nahajamo pred ponovno temeljito razpravo o ponovnem referendumu za združitev z IBT Trbovlje.

Prav slednja akcija pa nam vsem — prav posebno pa še sindikalnim aktivistom nalaga nove obveze in odgovornosti za to, da vsem članom naše organizacije konkretno, podrobno in temeljito posredujejo vse informacije pred referendumom. Seveda ni to le naloga samo sindikatov — toda mi moramo v tej smeri biti aktivni na vsej liniji. To sem navrgel le mimogrede, ker bo o tem še precej razprav in javnih razprav, zato še nekaj o našem delu v sindikalnih organizacijah v TOZD in DSSS.

Če smo doslej govorili o nekaterih konkretnih akcijah pa bi želel povdariti še nekaj tudi o določenih šibkih točkah, ki so se nam pojavljale v našem vsakdanjem delu. Nič ne bom pretiral, če povdarim, da smo prav malo bili prisotni (oziroma boljše

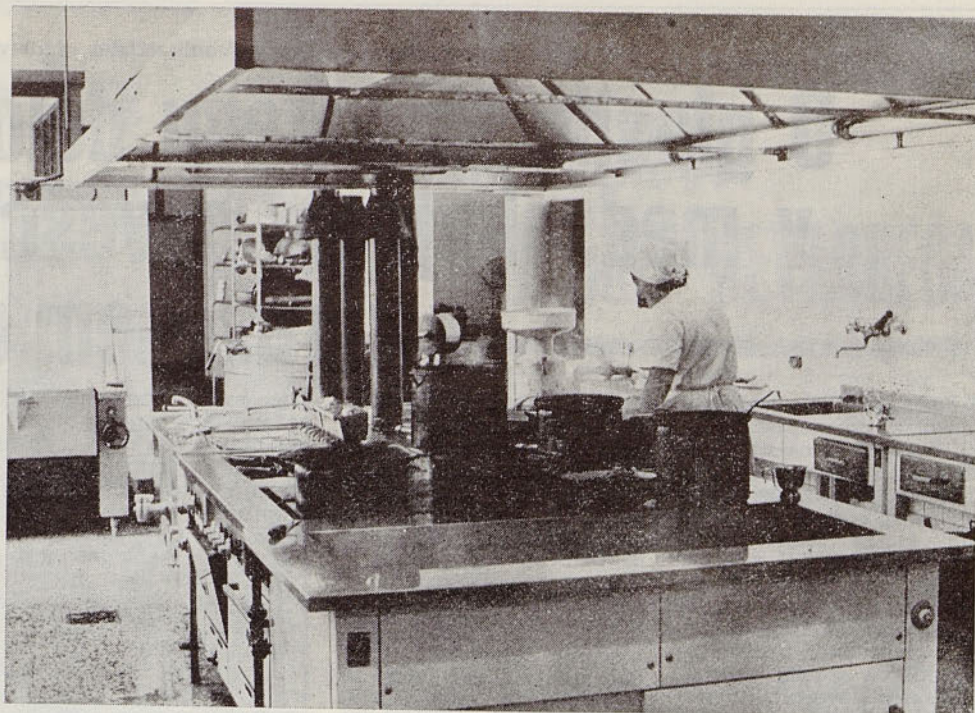
Iz omehčevalnice vode

SINDIKAT VEDNO PRISOTEN

(Nadaljevanje s 4. strani) rečeno premalo prisotni), z našimi stališči ter predlogi pri nastajanju nekaterih samoupravnih aktov.

Potrkaemo se na prsi in si priznajmo, da smo prav v smeri sindikalne aktivnosti premalo aktivni ter ustvarjalni na področju, da bi naša sprejeta stališča ter sklepe prav skozi samoupravne akte tudi uresničili v praksi. Čeprav se prav sindikat vsestransko vključuje v razne organizirane razprave o posameznih dokumentih, pa kljub vsemu le smatramo, da bi naša prisotnost morala biti precej večja, saj bi naj prav sindikat bil vedno in povsod prisoten. Mnogi še vedno govorijo, da je še vedno pristnega

vse preveč forumskega dela, vendar na to za vse nas pomembno in zanimivo vprašanje ne bi mogel trenutno odgovoriti, ker niti nisem za to pristojen. Vendar bi želel v imenu vseh članov naše sindikalne organizacije v TGA, predvsem v TOZD, da o tem kaj več in konkretnije spregovorijo sami predsedniki osnovnih organizacij sindikata v TOZD in v DSSS prav tako pa tudi v okviru TKS TGA Kidričevo. Sam osebno namreč v zvezi tega in pred tem ne morem niti zatisniti oči ter reči, da smo popolnoma imuni za forumsko delo, predvsem še zato, ker je že sama praksa pokazala, in tudi postavlja pred nas nekatere

Iz obrata družbene prehrane

stvari katere moramo takoj reševati, saj je treba dati večkrat določena stališča sindikata in v resnici je to večkrat le stališče ožjega vodstva — toda tako je trenutno v praksi ne le v naši DO ampak tudi drugod.

Ob koncu bi želel povdariti še to, da bomo s skupnimi močmi vsebino

zakona o združenem delu pred kongresno aktivnostjo sindikata v resnici uveljavili v praksi samo takrat, če bomo vedno in veliko več ter bolj prisotni pri nastajanju določenih samoupravnih aktov in dokumentov, sklepov ter stališč. Prav to pa je v sedanjem času trenutno prisotno pred nami vsemi in zato naj resnično tudi ve-

olja pravilo, ki je izrečeno že v samem naslovu, da je sindikat vedno prisoten oziroma bolj rečeno mora biti vedno in ob vsakem času prisoten. To pa je za vse nas člane sindikata ne le obveza ampak tudi samoupravna in sindikalna dolžnost!

France Meško

Vpisovanje strokovne izobrazbe v delovno knjižico

Glede na ponovne zahteve delavcev vaše organizacije združenega dela, ki žele, da bi jim tukajšnji za delo pristojni upravni organ v delovni knjižici označil tudi stopnjo izobrazbe, smo na naše vprašanje z Republiškega sekretariata za delo prejeli naslednje mnenje, katerega navajamo v delnem prepisu:

»Samoupravnemu splošnemu aktu OZD je prepuščeno, kako bo vrednotil stopnjo izobrazbe. Treba je namreč razlikovati priznanje šolske izobrazbe od strokovne usposobljenosti.

Stopnjo in vrsto strokovne usposobljenosti lahko priznava OZD svojim

delavcem samo po pogojih, določenih v samoupravnem splošnem aktu, seveda pa ima tako priznanje zgolj interno veljavo v dotični OZD.

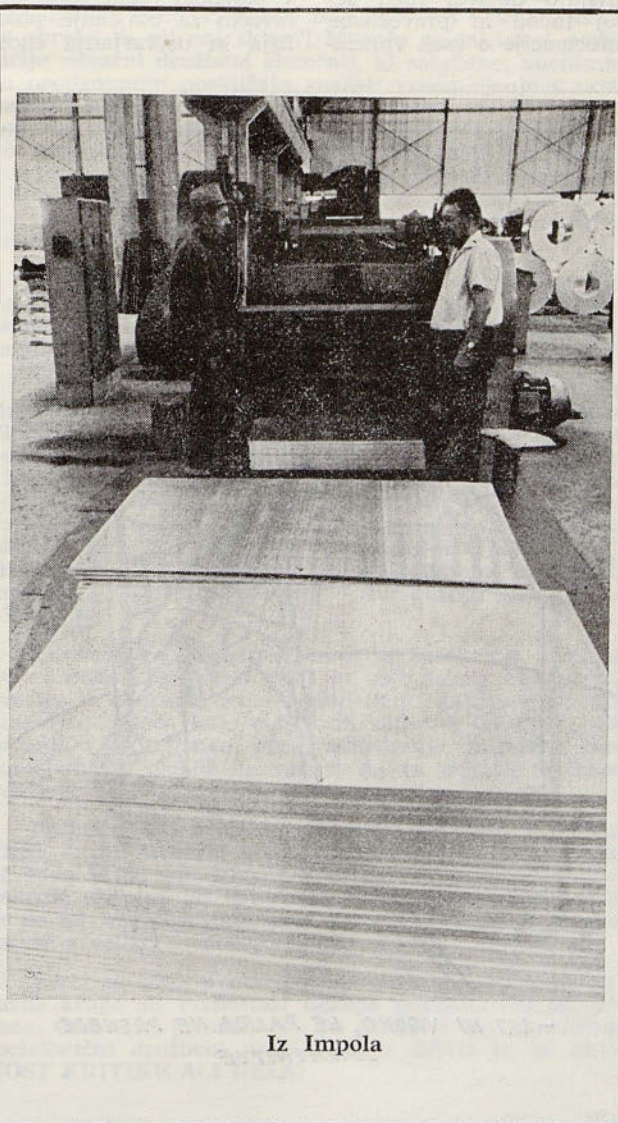
Glede na to, da 11. člen Ustave SFRJ govori o tem, da delo in rezultati dela določajo materialni in družbeni položaj človeka, ter da pripada delavcu osebni dohodek, ki je sorazmeren rezultatu njegovega dela in njegovega osebnega prispevka k uspehu in razvoju OZD, je upoštevati pri sestavi in dana možnost delavcem v delovnih organizacijah, da lahko delavcem, ki sicer formalno ne izpolnjujejo vseh zahtevanih pogojev

glede strokovne izobrazbe, dejansko pa uspešno opravljajo svoje delo, kar je najzanesljivejši znak, da je delavec sposoben za določeno delo — interno lahko priznajo stopnjo in vrsto strokovne usposobljenosti.

Z ozirom na povedano in dogovor s posvetovanja občinskih upravnih organov, pristojnimi za delo z dne 22. oktobra 1971, katerega omenjate v svojem dopisu menimo, da je do nadaljnjega najbolje, da nadaljujete z dosedanjimi praksami vpisovanja to je, da vpišete izobrazbo izkazano z javno listino (spričevalo šole), ne da bi označevali stopnjo izobrazbe, ker je to odvisno od predpisov, ki urejajo institucijo za izobraževanje; stvar OZD pa je, kako bo to izobrazbo ovrednotila, glede na dejansko usposobljenost delavca, kot smo to že uvodoma omenili.«

Vsa navedena načela izhajajo tudi iz določil zakona o združenem delu, zato priporočamo, da jih sprejemanju vaših samoupravnih aktov.

Pomočnik načelnika oddelka za gospodarstvo in urbanizem Metika Korošec, dipl. prav.

Iz Impola

Boksit

O glasilu in biltenu delovne skupnosti v medsebojnem obveščanju delavcev v združenem delu

Pod gornjim naslovom je bil v Piranu od 8. do 13. avgusta letos organiziran seminar za odgovorne urednike, predsednike uredniških odborov ter drugih, ki se kakorkoli ukvarjajo z glasili v organizacijah združenega dela. Tega seminarja sta se iz našega kolektiva udeležila predsednik uredniškega odbora glasila »Aluminij« in odgovorni urednik. Menim, da o koristnosti seminarja ni potrebno posebej govoriti, saj je po vnaprejšnjem predvidenem in predelanem programu sodelovalo okrog 20 udeležencev iz različnih organizacij združenega dela ter poslušalo in aktivno sodelovalo pri izdaji glasila in biltena.

Zakaj je informiranje v kolektivu tako pomembno? S sprejetjem nove ustave 1974. leta je bila potrjena in opredeljena vloga obveščanja v naši družbi. Tako med drugim zagotavljajo delavci med seboj točne in pravočasne informacije o vseh vpraša-

njih, ki so važna za njihov žaj in za kar najbolj popolno in kvalificirano odločanje pri opravljanju funkcij oblasti in v organih upravljanja v TOZD in delovni organizaciji, v katero so združeni.

Resnično, vsestransko, pravočasno in popolno obveščanje delovnih ljudi in občanov o političnih in gospodarskih vprašanjih, o delovanju organov in organizacij in o drugih splošnih in skupnih vprašanjih je tudi pogoj za samoupravno odločanje, uveljavljanja nadzorstva ter ustvarjanja aktivnega mnenja in je zato ena temeljnih pravic delovnih ljudi opredeljene z ustavo in zakonom o združenem delu. Zato pričakujemo, da bo tudi naše glasilo postalo osnovno komunikacijsko sredstvo za kroženje vseh informacij, potrebnih za samoupravno odločanje v organih. Glasilo naj bo v glavnem namenjeno delavcem za olajšanje položaja in ustvarjanja enot-

nega mnenja ter stališč, ki so potrebna za odločanje samoupravljalcev. Zato morajo biti odprta, podatki morajo vsako informacijo v sproščeni obliki in na izvirnem načinu.

S takim načinom poročanja bomo dosegli tudi v razvoju demokratičnih odnosov poslovnoučinkovitost, ker bo uredništvo časopisa prejelo podatke o najvažnejših vsakodnevni dogajanjih v kolektivu in po potrebi tudi izven njega.

Seminar, ki je nudil vsestransko podporo, ob prizadevanjih predavateljev, je bil vsebinsko pester in delaven, ki bo v mnogem koristil tudi pri kreiranju našega glasila.

»Celotnemu dogajanju moramo zagotoviti javnost«, je bilo poudarjeno ter poskrbeti, da bodo vsi podatki dostopni ter na razpolago vsem zainteresiranim, t. j. vsem organom v procesu samoupravljanja. Dostopnost sporočil je eden izmed elementov samoupravnega sistema in

elementov družbene kontrole. Pri tem seveda ne sme biti prizadeta poslovna tajnost določena s samoupravnimi akti organizacije združenega dela.

V tem sestavku je prikazanih le nekaj specifičnosti in problemov v obveščanju v OZD. Poudarjena je le povezanost med obveščanjem in odločanjem, iz česar izhajajo ugotovitve, da je nemogoče razvijati sistem samoupravnega odločanja brez ustreznega sistema obveščanja. Vloga obveščanja pa se razširja v celotni sistem družbenega obveščanja.

Naš kolektiv nima posebnega biltena za nujna obvestila, ki bi obveščala člane delovnega kolektiva o aktualnih problemih, ki vpadajo časovno med dvema izdajama glasila. Zato se poslužujemo načina obveščanja preko sindikalnega poročevalca.

Kot sklepno besedo bi poudaril naslednje: — da mora postati naše glasilo »ALUMINIJ« ko-

munikacijsko sredstvo za kroženje vseh informacij,

- ki bo oblikovalo socialistično javno mnenje
- in bo skrbelo za vsestransko izmenjavo mnenj, stališč in pogledov o vseh predlogih, samoupravnih in drugih odločitvah in bo spodbujalo sprejemanje najbolj primernih odločitev ter njihovo dosledno uresničevanje, da bo spodbujalo člane kolektiva za razvijanje konstruktivne kritike, gojilo polemiko in spodbujalo v akcije in ukrepe, katerih uresničevanje bo vodilo h gospodarskim uspehom in k uveljavljanju delavskega samoupravljanja.

Vse to mora združevati v celotnost dejavnosti, zaradi česar moramo vsebinsko področje usmeriti največ na gospodarjenje in samoupravljanje v naši delovni organizaciji.

I. Tušek

— SAJ NI VISOKO, LE PALICA NE PRENESE OBREMENITVE

31. oktober svetovni dan varčevanja

Z uvedbo denarja se je naturalna oblika varčevanja spremenila v denarno. S tem pa so za varčevanje nastopile široke možnosti. Ko se je denar uveljavil kot plačilno sredstvo, so se pojavile tudi prve ideje o potrebi varčevanja, pa tudi zamisel o ustanavljanju specializiranih ustanov za zbiranje prihrankov.

Hranilniška misel sega daleč nazaj v preteklost, saj je že pred več kot 360 leti francoski Hugas Delestre nakazal potrebo po organiziranem varčevanju prebivalstva. Leta 1778 so v Hamburgu ustanovili splošno preskrbovalno ustanovo, ki je v svojih pravih poudarila, da je »ustanovljena za dobro marljivih oseb obeh spolov, kajti tudi majhni prihranki v hudihih časih veljiko pomenijo, z nekaj obrestmi pa še več. S svojo marljivostjo in varčnostjo naj tako koristijo sebi in državi ...«.

Ob koncu 19. stoletja so hranilnice različnih dežel začele navezovati medsebojne poslovne stike. Leta 1924 pa so v Milanu ustanovili mednarodni inštitut za varčevanje. Takrat so sklenile: »31. oktober naj bo vsako leto praznik var-

čevanja po vsem svetu, da bi se z ustno in pisano besedo širila načela in ideje varčnosti.«

Zgodovinsko dejstvo je, da se z delom ustvarja vrednost in da se z varčevanjem ustvarjena vrednost čuva in pomnožuje. To pomeni, da je bogastvo posamezne gospodarske celice, vsega naroda in vsega človeštva posledica ustvarila varčevanja, zato ni slučaj, da posvečajo veliko pozornost varčevanju že v kapitalističnih državah, posebno pa še v državah s socialistično družbeno ureditvijo.

Varčevanje razvija pri človeku občutek zmernosti in ga usmerja na bolj urejeno življenje. Vsak varčevalec je nasprotnik razsipništva in se ne zadovoljuje lahkomiselno. Varčevanje uči človeka skromnosti, odpovedovanja sedanjih zadovoljstev v korist bodočih potreb. Ko se človek odloči za varčevanje, razvija v sebi občutek nesebičnosti. Varčeval namreč ne bo samo zase, ampak tudi za blaginjo svojih bližnjih.

Vsakdo, ki ima prihranek na hranilni knjižici občuti določeno neodvisnost, samostojnost, samo-

zavest, občuti določeno varnost v življenju in delu ter brezskrbno gleda v bodočnost.

Z vidika družbene skupnosti varčevanja dopolnjuje družbeno akumulacijo, ker se preko bančnega sistema ponovno vrača v gospodarstvo, doprinaša razvijanju proizvodnih sil, pospeševanju proizvodnih procesov in ustvarjanju pogojev za materialni in kulturni napredek družbe.

Prav v naši socialistični družbeni ureditvi je treba posvečati veliko pozornost v vzgoji varčevalne zavesti posameznika. Kdor se namreč ni naučil varčevati s svojim premoženjem in dohodki, ta tudi ne bo imel pravilnega odnosa do družbene lastnine.

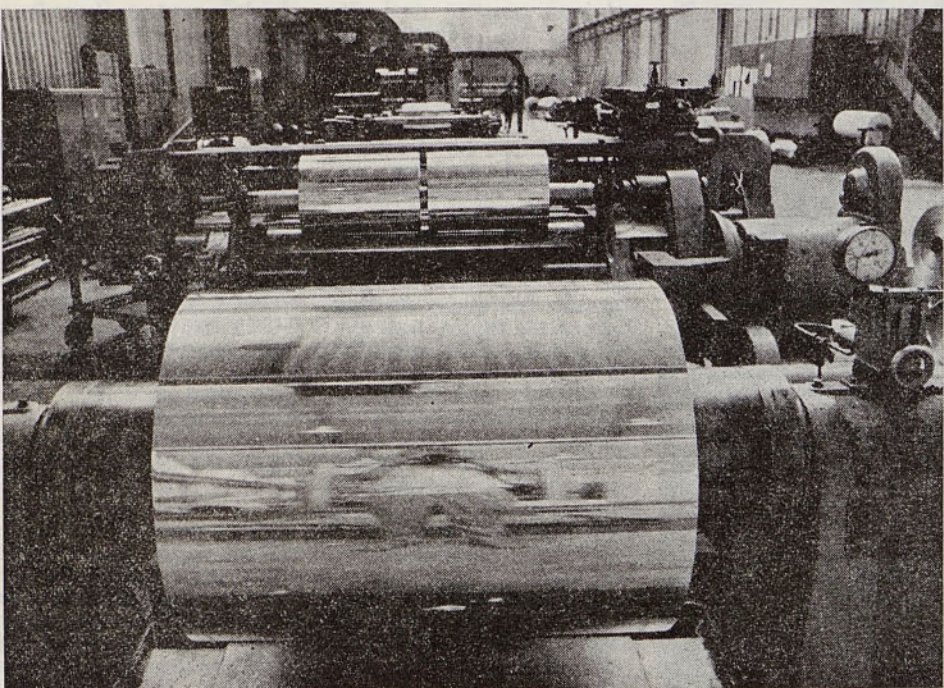
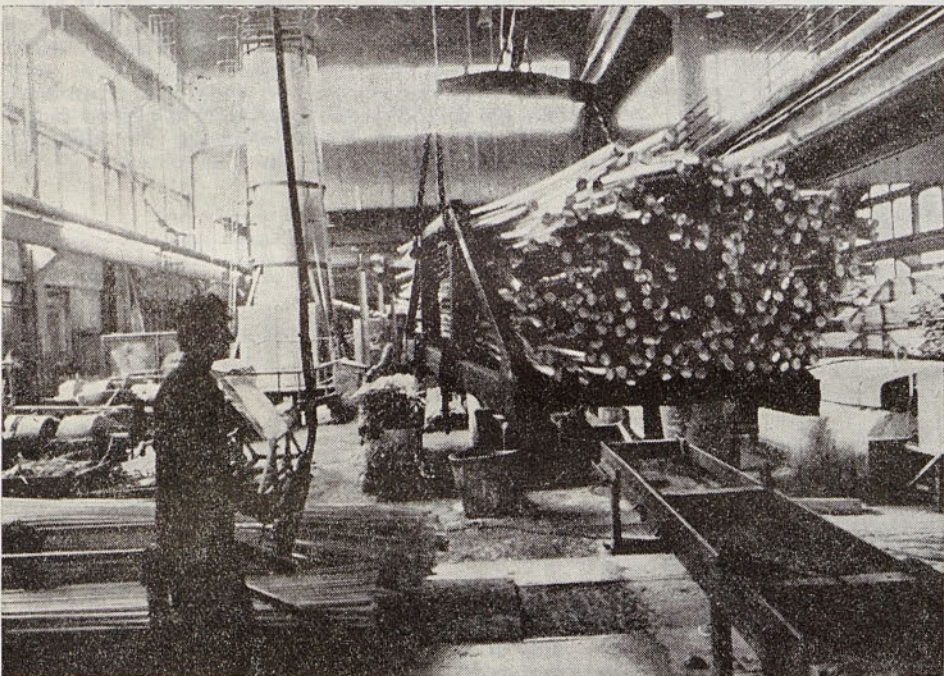
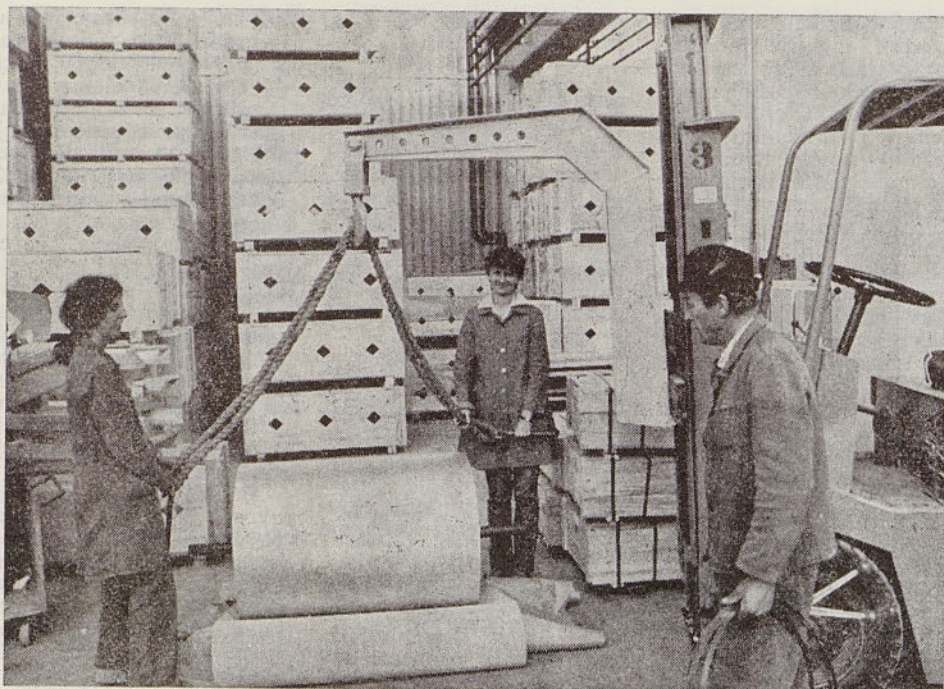
Mednarodni inštitut za varčevanje je ob svoji ustanovitvi 1924 objavil naslednji razglas:

Delo in varčevanje sta najmočnejša dejavnika na poti h blaginji, napredku in dostojanstvu vsakega posameznika.

Varčevanje naj resnično postane navada, potreba in vršina vsakega člana naše družbene skupnosti.

Združenje poslovnih bank in hranilnic
S R S

Iz Impola

● Zakaj anonimni telefonski klici? — Potrebna je javnost kritike in dela

STRAHOPETNOST ALI KAJ BOLJ NEVARNEGA

Očitno je, da vse pozitivne strani samoupravljanja še vedno niso znane nekaterim članom naše delovne organizacije ali pa jih (kar je zelo nevarno in proti čemu se moramo najostreje boriti) hočejo izmalčiti. Drugače si ne znam razlagati nekaterih dejanj v zadnjem času, vezanih na nekatere sklepe poslovno-koordinacijskega sveta.

Zakon o združenem delu v svojem poglavju o odločanju delavcev in uresničevanju delavčevih interesov jasno opredeljuje pristope h takšnemu načinu dela in izjavljanja.

Točno je določeno, da delavec (sleherni) enakopravno sodeluje v odločanju preko svojih delegatov in da je njegova pravica in dolžnost, da od svojega delegata zahteva vsa potrebna pojasnila v zvezi z njegovim delom in sklepi, za katere le-ta glasuje oz. jih sprejema.

Do tega trenutka vse poteka normalno, po sprejetju različnih sklepov pa se posamezniki zatekajo k najbolj nepoštenemu načinu interveniranja. Svojih pripomb, zahtev ali dvomov v pravilnost sklepov ne izražajo javno, na delovnih skupinah — temveč ubirajo drugačno pot.

Po enem izmed zadnjih sklepov poslovno-koordinacijskega sveta je predsednik sveta dobil več kot deset (10) anonimnih telefonskih klicev in intervencij. Kljub temu, da je poskušal zvedeti, kdo mu telefonira, mu to ni uspelo. Sogovornik z druge strani telefonske žice je takoj spustil slušalko, ko bi se moraj tudi predstaviti.

Ali je res mogoče, da se danes v naši demokratično-socialistični ureditvi nekdo boji vprašati delegata zakaj je sprejel ta ali oni sklep?! Mogoče za takšnimi pozivi tičijo nevarni družbeni elementi, ki zahrbtno, anonimno in neodgovorno poskušajo vnašati vznemirjenje v vrste samoupravnih organov?! Ali ni potrebno, da se vsi skupaj zamislimo nad temi dejanji?! Takšne ljudi, v kolikor so nepoučeni ali se bojijo »pomembnosti« svojih sogovornikov in direktnih dialogov, je potrebno osveščati, jih boljše informirati in samoupravno izobraževati. Drugo vrsto ljudi, ki jih omenjam, pa je potrebno odkriti ter najostreje ukrepati proti njim.

V času, ko se pogovarjamo o družbeni samozaščiti na vseh nivojih, nebi bilo napačno, da pozorno prisluhnemo takšnim ali drugačnim »telefonskim svetovalcem« in jih »usmerimo« tja, kjer tej družbi ne bodo nevarni.

Osnovni namen tega sestavka je, da pomagam ljudem, ki nimajo poguma odkrito vprašati (naj si bo to direktorja, predsednika sindikata, sekretarja ZK, predsednika DS ali PKS), temveč se zatekajo k anonimnim klicem ali posluževanjem »informatorjev«, ki imajo vse podatke iz »prve roke«. Prepričan sem, da one druge vrste ljudi, nevarnejših, ni dosti v naši delovni organizaciji, zato bo pojasnilo o delu poslovno koordinacijskega sveta dobra pomoč manj pogumnim, da javno in glasno zahtevajo pojasnila o izvrševanju samoupravnih nalog.

Poslovno-koordinacijski svet je kolektivni izvršilni organ delavskega sveta TGA in so njegove obveznosti, pravice in dolžnosti točno opredeljene. Razpravlja in samostojno odloča le o nekaterih zadevah (službena potovanja v inozemstvo, plan finansiranja, nagradah inovatorjem), o ostalih le razpravlja in podaja ustrezne predloge odgovarjajočim samoupravnim organom.

Prepričan sem (upam z mano soglašate vsi člani PKS), da bo sleherni predlog, vprašanje ali vzpodbuda, ki bodo prišli od delavca s priimkom in imenom, od delovne skupine ali katerekoli druge formalne skupine in ne od »anonimneža«, pravilno obravnavani in da bo to vse v veliko pomoč PKS.

Torej ne gre za nobeno zapiranje v ozke samoupravne kroge ali vzvišenost nekega posameznika ali organa. Gre le za pravilno pot in nastop v demokratično-socialistični družbeni ureditvi naše dežele in za JAVNOST KRITIKE ALI DELA!

VIČ

Z energijo bomo morali varčevati

Akcija za uvajanje racionalnejšega pridobivanja, transporta, pretvarjanja in porabe energije je eno osnovnih preokupacij narodno-gospodarskih teženj v prihodnjem obdobju. Njena posebna vrednota je tedaj v spreminjanju miselnosti občana in proizvajalca v smeri spoznavanja nujnosti kar racionalnejšega obnašanja do proizvodnje in porabe energetskih virov, kot enega osnovnih pogojev za življenje in delo tako posameznika kot družbe kot celote.

Spoznanje o energetski siromašnosti Slovenije in s tem zvezano odvisnostjo v razvoju tako gospodarskega kot tudi družbenega življenja v celoti.

Slovenija lahko iz svojih virov danes pokrije le

polovico potreb po energiji, razlika je treba zagotoviti z nabavo energije v drugih republikah in z uvozom energije.

Pretežni del t. j. 90 odst. uvožene energije odpade na nafto in njene derivate. V naslednjih letih se bo uvozu energije pridružil še uvoz plina.

Ocenjeno je, da bodo znane zaloge premoga trajale do leta 2025, nafta pa bi bila pri letni proizvodnji, ki bi krila le 10 odst. naših potreb izčrpana že v 10. letih.

Znane rezerve zemeljskega plina bi lahko nudile le majhen prispevek h pokrivanju energetskih potreb, rezerve jedrskega goriva pa zadoščajo za 35 let.

Racionalizacijo pri proizvodnji energije je možno izvajati v več smereh: z višjo stopnjo eksploatacije že znanih energetskih virov s pospešenimi raziskavami novih nahajališč premoga, nafte, zemeljskega plina in uranove rude. Z izrabo vse vodne sile in odpadne toplote in, ne nazadnje s kontinuiranim spremljanjem nastajanja tehnologije izrabe geotermične energije ter energije sonca in vetra.

Pri transportu energije se je treba v kar največji možni meri izogniti izgubam, ki so danes še prisotne. Pri sedanji proizvodnji električne energije v termoelektrarnah gre približno 60–70 odst. energije v izgubo predvsem v

obliki odpadnih toplot, ki jih ne izkoriščamo.

V industriji, ki porabi približno polovico vse korišćene energije znaša stopnja izrabe 55 odst.

Možnosti racionalnejše izrabe oz. porabe energije v industriji so zlasti v izkoriščanju vseh vrst odpadne toplote, boljši termični izolaciji zgradb, cevodovov in tehnoloških procesov.

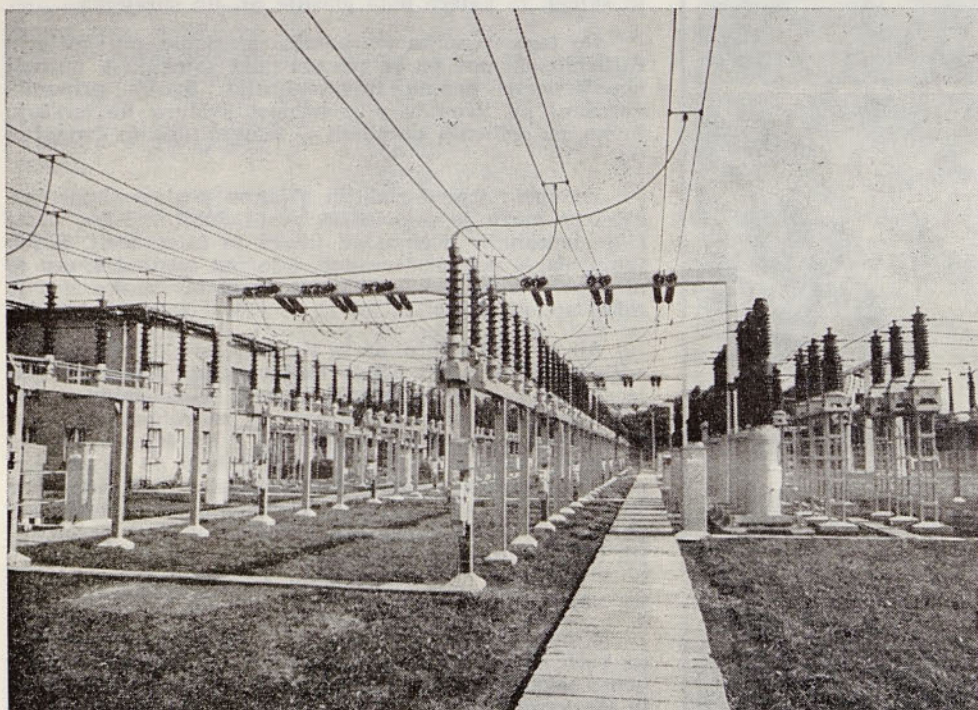
V široki potrošnji predstavlja največjo porabo toplotne energije. Največje možnosti pa se kažejo v uporabi toplotne energije za ogrevanje to je s povprečnim izvajanjem povečane toplotne izolacije stavb.

Gospodinjstva so velik potrošnik energije. Tako znaša delež gospodinjstva odjema približno 34 odst. vsega distribucijskega odjema električne energije v Sloveniji.

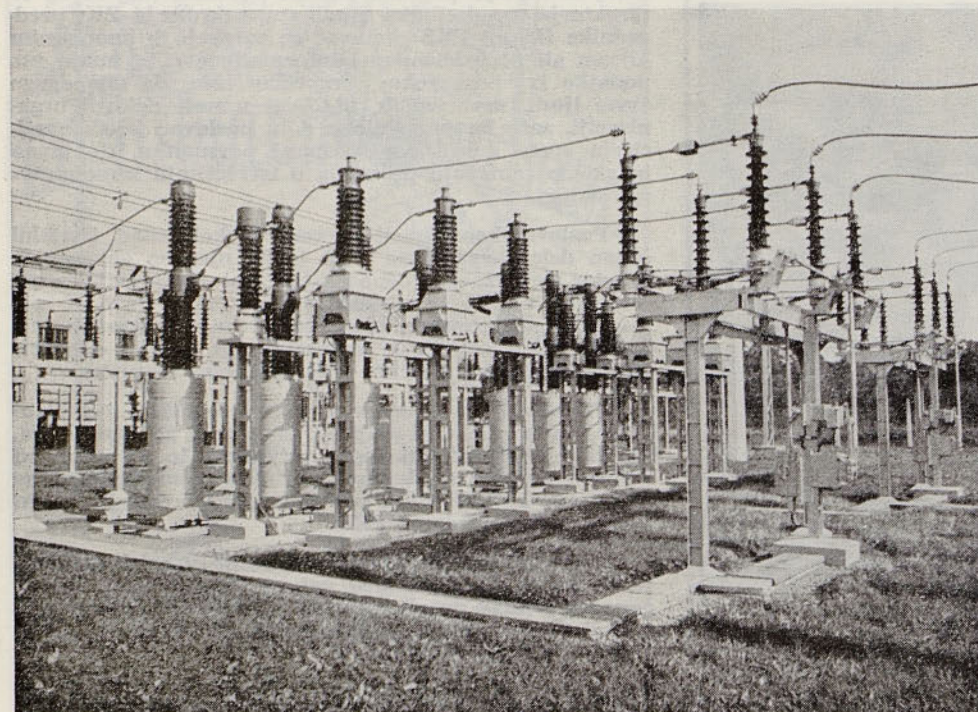
Za razsvetljavo se v posameznem gospodinjstvu mesečno porabi od 15 do 120 kWh, odvisno od števila svetilnih teles, jako-

sti žarnic in časa njihove uporabe. Tako porabi žarnica s priključno močjo 40 W 1 kWh električne energije v 25 urah in žarnica s priključno močjo 100 W v 10 urah. Razsvetljava predstavlja okrog 20 odst. skupne porabe el. energije v gospodarstvu in zato je primerno varčevati tudi na tem področju. Potrebno je ugašati žarnice v prostorih, ki jih ne uporabljamo. Določen del el. energije za razsvetljavo prihranimo tudi s svetlim obarvanjem sten, ker lahko dosežemo enako osvetlitev z manjšo močjo svetlobnih teles.

Manjši bojlerji porabijo okrog 40 kWh, večji pa okrog 150 kWh el. energije mesečno, kar pomeni približno takšno porabo el. energije kot vsa razsvetljava. Pri negospodarnem ravnanju z bojlerji lahko poraba el. energije mesečno poraste na 200 kWh in več. Kupiti je treba bojler najustreznejše velikosti glede na potrebe po toploti vodi. Temperatura vode v bojlerju naj bo čim nižja, da se ne oddaja toplota na okolico.

RTP Kidričevo po rekonstrukciji

Za dosledno družbene

Čeprav o družbeni samozastiti, kot tudi o ljudski obrambi (prej SLO) zadnje čase vse več govorimo ter razpravljamo o obrambnih načrtih v TOZD, kot tudi v KS, ocenjujemo varnostno stanje ter dajemo analize o družbeno-politični situaciji tako v TOZD, DO in KS, pa moramo o tem pomembnem vprašanju spregovoriti le nekaj več, saj morajo o tem biti podrobno seznanjeni vsi občani v KS oziroma vsi zaposleni v združenem delu. Zato bom v nekaj naslednjih vrsticah skušal nekoliko konkretnje spregovoriti o tem kako uresničujemo družbeno samozastito pri nas v KS kot tudi v OZD in v TOZD v TGA.

Prizadevanja, da bi naš občan in delavec postal resničen nosilec družbene samozastite na vseh področjih so še kako pomembni ali bolje rečeno neobhodno potreben sestavni del naše samoupravne socialistične družbe. Znano nam je, da je osnovni namen družbene samozastite predvsem v zagotovitvi varnosti ustavnega reda ter varnost ljudi in pre-

moženja — ravno tako pa tudi družbene lastnine.

Kot smo se lahko sami prepričali, naši državni organi izredno dobro ter uspešno opravljajo svoje naloge, vendar pa vse to v zadnjem času zaradi nenehnega hitrega razvoja družbenih odnosov ter uveljavljanja oblasti delavcev in občanov postaja že pre malo. To logično pomeni, da vsi delovni ljudje ter občani sami postajajo vsakodnevni nosilci ter dosledni uresničevalci družbene samozastite. Vloga in pomen družbene samozastite tudi v naši delovni organizaciji, kot tudi v vseh krajevnih skupnostih ništa novih postavki v delovanju družbene samozastite, pa zaradi tega skušajmo malo pogledati kako se obnašamo mi sami do tega, tako izredno pomembnega vprašanja.

Predvsem mislim na to, kako se mi sami obnašamo, kot posamezniki v našem vsakdanjem življenju v blokih kjer stanujemo, na delovnem mestu kjer delamo in prebijemo del svojega vsakdanjega življenja, kot tudi na ulicah,

in jo racionalno porabljeni

Polno obremenjen el. štedilnik s priključno močjo 8500 W porabi vsakih 7 minut 1 KWh el. energije. Poraba energije za pripravo hrane za štiričlansko družino na el. štedilniku je ocenjena na približno 240 KWh mesečno.

Vzroki, da gre znaten del te energije v izgubo, so predvsem slaba regulacija kuhalnih plošč, uporaba neustrezne kuhalne posode, slaba regulacija pečice.

Kuhalne plošče reguliramo tako, da imajo največjo moč za začetno kuhanje, nato pa jo zmanjšamo.

Hladilnik s priključno močjo 200 W in s termostatom porabi 1 KWh el. energije v 5 urah hlajenja. Kompresorski hladilnik troši 20 do 40 KWh, 100 litrski zmrzovalnik 40 KWh in 600 litrski zmrzovalnik 150 KWh mesečno. Poraba el. energije je odvisna od velikosti, stopnje hlajenja, temperature okolice, pogostosti odpiranja, polnjenja in rednega čiščenja.

Ostali gospodinjski stroji:

pralni in pomivalni stroj spadata tudi med večje porabnike el. energije. Pomivalni stroj s priključno močjo 3000 W porabi 1 KWh el. energije v 20-ih minutah, v mesecu pa okrog 60 KWh. Za pranje perila v štiričlanski družini porabi pralni stroj okrog 35 KWh mesečno.

Poraba el. energije barvnega TV znaša okrog 40 KWh mesečno, če je vključen 4 ure dnevno. Ostali gospodinjski aparati so manjši potrošniki el. energije. Tako porabi 1 KWh el. energije regulacijski ali hladilni likalnik v 1 uri, brivnik v 10 urah radijski sprejemnik v 30 urah, sesalec v eni uri in 40 minut, in električna ura v 500 urah.

V gospodinjstvih so možni precejšnji prihranki energije. Glede na stanje z energijo, visoko ceno energije in visokih investicijah za pridobivanje in pretvarjanje energije, ter porabe po večjem varstvu

okolja, so bila povod, da je v srednjeročnem planu razvoja SRS v obdobju 1976 do 1980 vključeno novo, po svoji teži vse tehtnejše načelo o nujnosti racionalnejšega pridobivanja in porabe energije, zato je prav v tem času v javni razpravi program ukrepov za racionalizacijo pridobivanja, pretvarjanja, transporta in porabe energije. Z racionalizacijo predvidenih ukrepov je že do 1980 leta možno ugotoviti prihranek pri stroških za energijo v višini 480 mio. din letno. Tudi v naši OZD TGA že obstoja določena skrb zato, da se energija v proizvodnji racionalno troši in se s tem zmanj-

šajo stroški za porabljeno energijo v lastni ceni proizvodov. Ostaja pa še odprt problem racionalne energetske potrošnje.

Nujno je, da energetska služba v vseh organizacijah združenega dela spremlja in analizira porabo energije in išče možnosti racionalnejše porabe energije.

Proučiti je treba tudi primernost vključitve odnosa do racionalne porabe energije med elemente nagrajevanja po delu.

Z racionalno rabo el. energije vplivamo na povprečne porabljene KWh.

Vklaplamo porabnike el. energije takrat, ko je cena el. energije manjša, t.j. v času manjših obremenitev, kajti s tem tudi nižamo ceno za porabljeno KWh in razbremenjujemo že tako obremenjene el. energetske naprave in s tem neposredno vplivamo na izboljšanje kvalitete el. energije.

Akcija mora postati integralni del delovanja vseh družbenih in gospodarskih struktur, ter mora postati trajna naloga slehernega občana in delavca.

Franček Krajnc

uresničevanje samozaščite

javnih prostorih ali kot udeleženci v cestnem prometu in podobno.

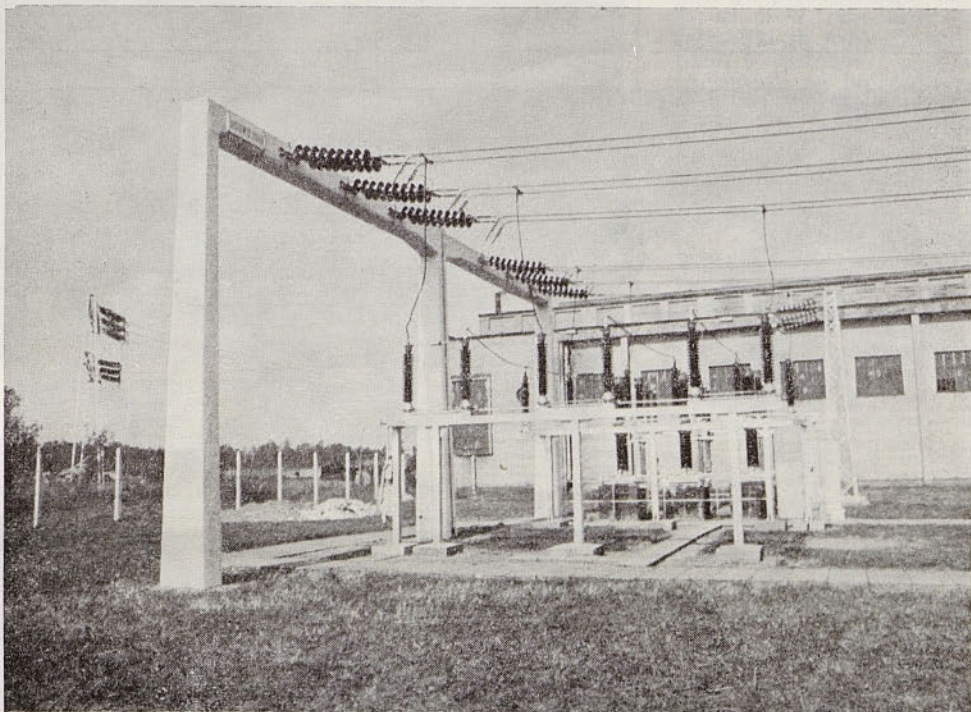
Skušajmo nekoliko bolj pogledati okrog sebe najprej v okolju v katerem živimo. Naše stanovanjske bloke imamo vse popisane, šipe polomljene, okolje pred blokci je mnogokje neurejeno, da sploh ne govorim o tem, da skoraj nikjer ne zaklepajo ponoči vhodnih vrat, čeprav to določa tudi občinski odlok. Večkrat puščamo stanovanja nezaklenjena, avtomobile se parkira vsepovsod, čeprav za to ni določen prostor prav pred stanovanjskimi blokci, kjer so poti precej ozke tako ovirajo ostale pri opravljanju njihovih služb (na primer delavce komunale pri odvažanju smeti, ko ne pridejo mimo parkiranih avtomobilov do kant za smeti in podobno).

Dogaja se tudi, da otroci večkrat kurijo na nedovolenih mestih in da se igrarajo z vžigalicami tudi v kletnih prostorih, kar pa se je doslej še vedno srečo vseh srečno končalo.

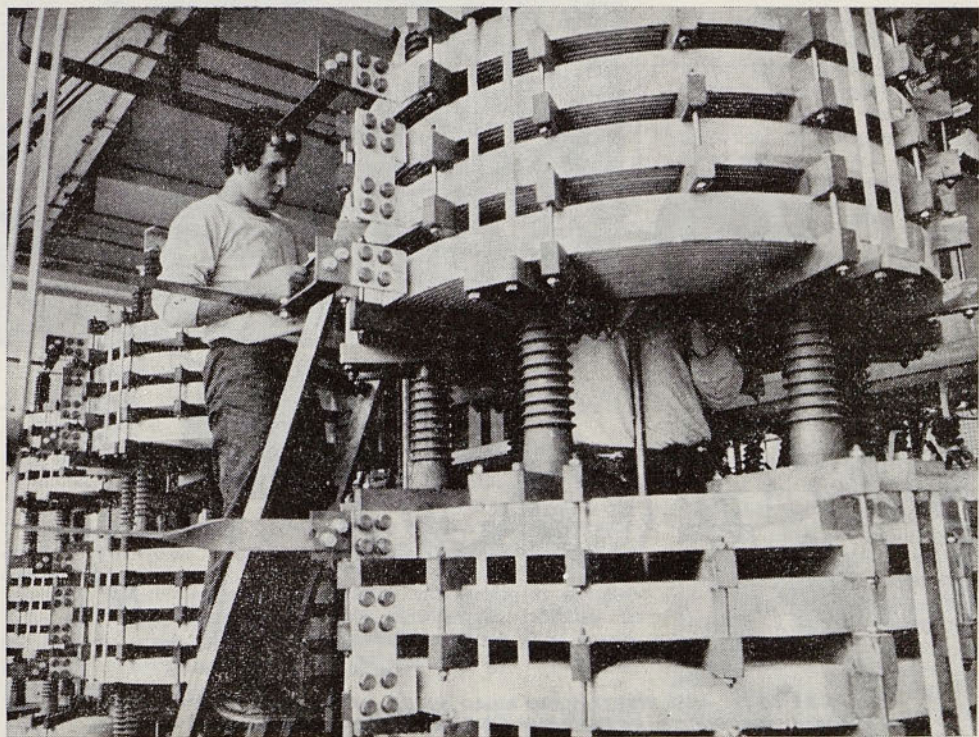
Navedel sem le nekaj najbolj prisotnih vsakdajšnjih primerov, ki še kako sodijo v naše vprašanje, kako uresničujemo družbene samozaščite.

Morda se bo nekdo celo vprašal, kaj pa ima vse to opraviti z družbeno samozaščito. Imam — pa še kako pomembno vlogo. Mi največkrat ob vsem tem kar sem navedel ostajamo le nemi opazovalci takih in podobnih dogajanj ne, da bi skušali na taka dejanja in napake sproti opozarjati in morebitne nesreče še pravočasno preprečiti. Toda ne bi se radi nikomur zamerili. Ko stanova!cu izgine iz hodnika v bloku kolo ali moped ter podobno se seveda začne vik in krič okrog vprašanja kdo je kriv, da niso bila večna vrata zaklenjena, da organi varnosti (milicniki) nočejo ukrepati ter podobno. Vse to bi bilo lahko preprečeno, če bi se mi vsi zavedali svoje vloge in odgovornosti po vprašanju družbene samozaščite. Tudi na delovnih mestih v TOZD prihaja do raznih

(Nadaljevanje na 10 str.)

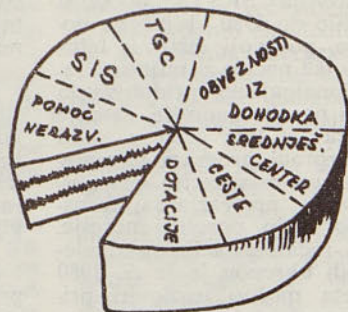

RTP Kidričevo po rekonstrukciji

Revizija naprave za kompenzacijo jalove električne energije

OSTANEK

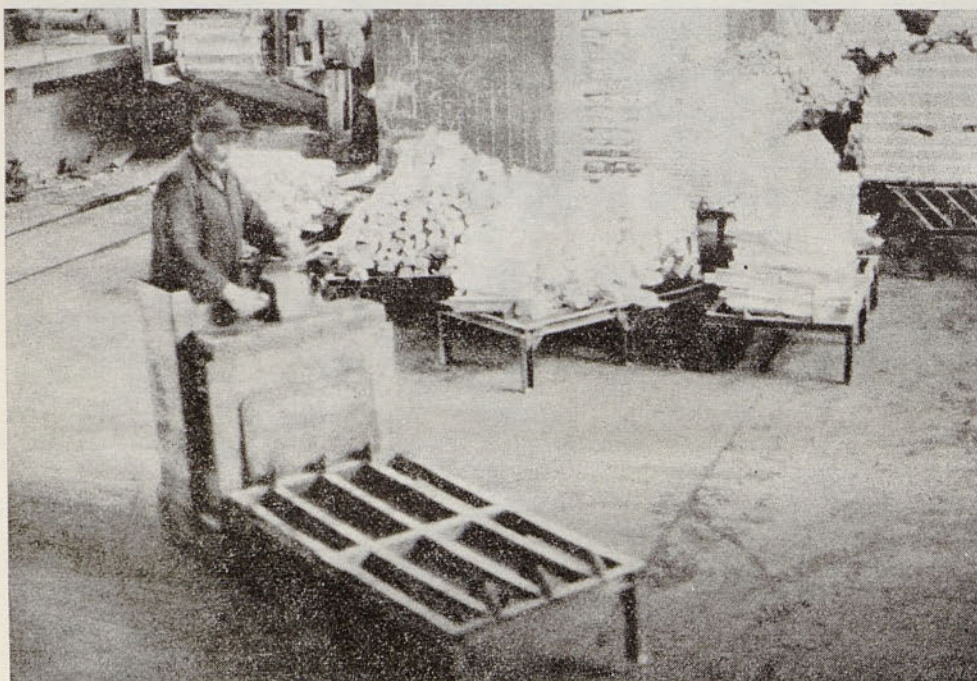
- SLADEK KOS ?!
- ŽE, ŽE, LE PREMAJHEN SE MI ZDI.

Za dosledno uresničevanje družbene samozaščite

(Nadaljevanje z 9. strani)

majomarnosti katere se večkrat slabo končajo celo s hujšimi posledicami. Pa si torej le postavimo sami sebi vprašanje — ali smo kot sodelavci bili ob vseh takih pojavih dovolj pozorni in, če smo opravili svojo dolžnost ter na napake opozarjali! Največkrat prav gotovo ne. Če je že to storil morda vod-

Torej tudi nedostojno vedenje, pretepi in podobno prav tako spada v del programa družbene samozaščite, katero smo dolžni resnično dosledno in povsod ter ob vsakem času izvajati in vse negativne pojave preprečevati. Zato pa moramo biti budni na vsakem koraku in naše dolžnosti, ki izhajajo iz področja družbene samozaščite povsod opravljati kot se za slehernega občana in delavca tudi spodobi.

Iz livarne

Naša železničarja

- KAJ PA JE TO ?! - NAŠ INVESTICIJSKI DINAR, KI JE NA ZAČETKU RAZMIŠLJANJA O SODČNIK, RONDELICAH IN REKONSTRUKCIJI BIL VELIK, DEBEL IN ČEL.

ja skupine, predelavec ali vodja izmene je le-ta največkrat kritiziran in obdelan kot nekak policaj, prijanjač ter podobno.

Ko sem poslušal poročilo oddelka milice Kidričevo o mnogih prestopkih ter prekrških občanov, sem se nad številko krepko zamislil, ter sam pri sebi prav tako postavil vprašanje, koliko sem sam prispeval k temu, da bi bilo mnogih prekrškov manj. Pijančevanja v gostinskih prostorih kjer se igrajo večkrat tudi karte za denar in točijo pijače vinjenim osebam — tu seveda največ mislim mladoletnikom, ki s svojim obnašanjem vznemirjajo mirne občane, ko jih obdelujejo z neprimernimi izrazi ali pa se celo dogaja, da se še koga fizično lotijo.

Tudi v svojem političnem delovanju moramo doseči, da bodo dogovori o nalogah na področju družbene samozaščite izhajali iz naših ocen konkretnih varnostnih razmer v delovnem okolju, kjer živimo in delamo. Seveda pa morajo take ocene sproti oblikovati tudi DPO, kot so SZDL, sindikat ter seveda ZK z vsemi ostalimi DPO in društvi tako v delovni organizaciji kot tudi v krajevni skupnosti. Pri oblikovanju načrta samozaščitnih in varnostnih ukrepov, ki bodo izdelani na podlagi vsestranske varnostne ocene, mora tudi sodelovati čimvečje število delavcev v OZD, TOZD in v krajevnih skupnostih. Vse to pa ni le naša naloga, ampak predvsem naša dolžnost!

F. Meško

PRVE OCENE O MOŽNOSTIH RAZVOJA V LETU 78

Že v minuli številki našega glasila smo poročali o 34. zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine Ptuj ter predvsem o analizi uresničevanja družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1976—1977 ter nakazali nekatere bistvene točke iz omenjene analize. Tokrat pa nekaj vtisov iz razprav na zborih SO o tej izredno pomembni točki dnevnega reda ter v nadaljevanju še nekaj o poročilu, ki ga je pripravil izvršni svet skupščine občine Ptuj o uresničevanju družbenega plana občine v letih 1976 in 1977 in o izhodiščih za oblikovanje resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju občine Ptuj v letu 1978.

Za 34. zasedanje zborov občinske skupščine bi lahko rekli, da je bilo gradivo dobro pripravljeno, da pa je bila razprava o najpomembnejši točki, ki smo jo že uvodoma omenili, kaj ključna, kar še predvsem velja za delegate v zboru združenega dela, na katerem ni bilo prav nobene razprave, čeprav bi prav v združenem delu morali temeljito spregovoriti o omenjeni analizi in skušati najti v isti tudi sami sebe. Še predvsem v tistem delu, ki govori o tem, da je iz ankete o minimumu kazalcev razvidno, da ima le 70 odstotkov vseh TOZD (in enovitih OZD) s področja materialne proizvodnje sprejete srednjeročne plane. Kljub zakonski obveznosti še namreč kar 24 OZD od skupaj 74 ni sprejelo svojih srednjeročnih planov. (V času poročanja je menda stanje že nekoliko drugačno.

Še veliko bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da je mnogo slabše v tej smeri po krajevnih skupnostih, saj so do zasedanja zborov od 25 KS v občini Ptuj, svoje srednjeročne plane sprejele le tri. Tudi nobena samoupravna interesna skupnost s področja gospodarske infrastrukture srednjeročnega plana ni sprejela. Zato je resnično zaskrbljujoče, da se temu ne posveča večje pozornosti, kajti tudi uveljavljanje novega sistema planiranja v družbenih dejavnostih poteka počasi. Postopek planiranja pa je že v zamudi za eno leto.

Še vedno je tudi prisotna nizka izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, še zlasti pa je bila izkoriščenost slaba v letu 1976, saj je proizvodnja le skromno narasla. Nizka gospodarska rast, upadanje akumulativne sposobnosti OZD ter prilagajanje gospodarstva novim pogojem gospodarjenja kot tudi nekateri omejitveni ukrepi ekonomske politike so pogojevali nizko raste realnih investicij

v letu 1976. Za leto 1977 OZD sicer predvidevajo hitrejšo investicijsko aktivnost, vendar je iz njihovih programov razvidno, da načrtovanja močne investicijske ekspanzije ni-

kar kaže na veliko politično zavest in odgovornost delegatov v tem zboru. Dali so svoja stališča, predloge ter pripombe, ki bi jih brez dvoma trebalo uveljaviti pri bodočem planiranju

brimi programi nadoknadi-ti vsaj dej tistega, kar smo pripravili v letu 1976.

Na osnovi analize o uresničevanju družbenega plana občine Ptuj za obdobje 1976—1980 v letih 1976 in

navati in se z istim seznaniti. To bomo tudi mi opravljali preko našega tovarniškega glasila in o vsem sproti seznanjali ter obveščali naše delavce, da se bodo podrobneje seznanili in se tako tudi lažje odločali na zborih delavcev, ko bodo potrjevali in sprejemali svoje programe dela za naslednje obdobje.

To je vsekakor nujno in potrebno, saj mora sleherni občan podrobneje poznati programe in bodoči razvoj tako svoje KS kot tudi svoje občine v kateri živi.

Predvideva se, da bo družbeni proizvod v letu 1978 po pričakovanjih večji za 8—9 odstotkov (v republiki se predvideva za okoli 6 odstotkov), kar pa še seveda ne bo nadomestilo izpada iz leta 1976, kar smo že prej povdarili. Industrijska proizvodnja se bo po ocenah povečala za 9—10 odst. (v republiki za okoli 7 odst.).

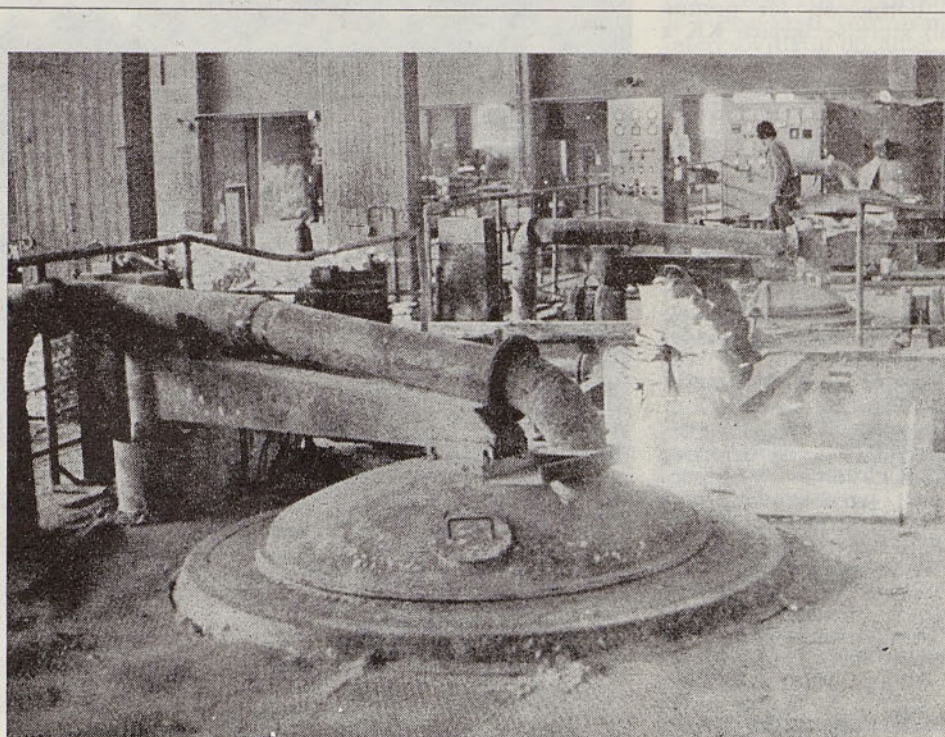
Tak razvoj temelji na nekaterih novih zmogljivostih in na boljšem izkoriščanju obstoječih zmogljivosti. Dinamika zaposlovanja je v zadnjem letu v upadanju. Tudi v letu 1978 se bo gibala v okviru planskih predvidevanj za srednjeročno obdobje.

Število zaposlenih se bo po ocenah povečalo za 3 do 3,5 odst. (v republiki za okoli 3 odst.), kar ne bo zaposlilo vsega prebivalstva, ki bo iskalo zaposlitev bodisi zaradi naravnega prirastka, spremenjene socialne strukture ali zaradi priliva delavcev iz začasnega dela v tujini.

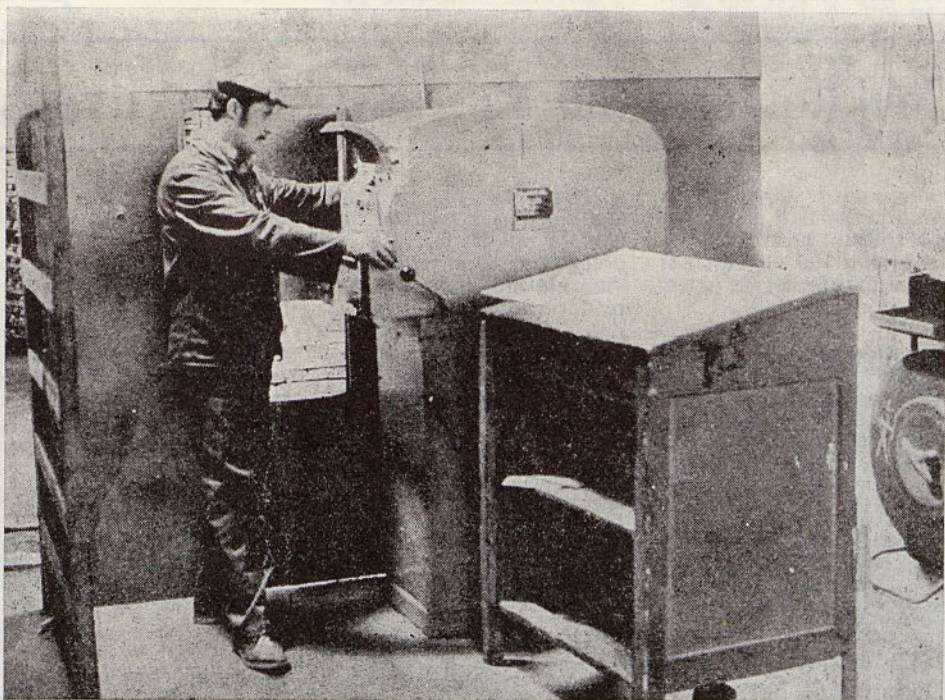
Problem produktivnosti se je povečal zlasti v letu 1976. Ob navedenih tendencah (razvojnih) je ocenjeno, da se bo produktivnost v prihodnjem letu povečala za 4—4,5 odst. (v republiki za 4—5 odst.), kar pa je še vedno pod planiranim obsegom tega srednjeročnega obdobja (5,2 odst.). V omenjenem poročilu je navedenih vrsta stvari, ki so pomembne za uspešno poslovanje v letu 1978, vendar bomo o tem pisali kdaj drugič.

Pomembno je povdariti, da pri razreševanju razvojnih problemov, ni dovolj le na splošno oblikovati rešitve in usmeritve, temveč morajo vsi nosilci družbeno gospodarskega razvoja v občini oblikovati in sprejeti konkretne aktivnosti v letnih razvojnih programih. Tako pa bi morala biti tudi resolucija za leto 1978 usmerjena k reševanju ključnih gospodarskih in družbenih problemov.

France Meško

Popravilo indukcijske peči

Iz prodajnega skladišča

majo realne podlage, ker slonijo v veliki meri na programih, ki še nimajo v celoti zagotovljenih sredstev za realizacijo.

Nekaj več so sicer razpravljali o omenjeni analizi delegati v zboru KS, brez dvoma najširša in najkonkretnjša pa je bila razprava v družbeno-političnem zboru kjer so delegati o tej analizi razpravljali skoraj uro in pol,

nju in gospodarjenju v naslednjih letih do leta 1980.

Kot sem že malo prej omenil, pa bodo o gospodarjenju precej več spregovorili prav delegati v ZZD ter sploh zaposleni v združenem delu, kajti dosedanje gospodarjenje je pokazalo določene slabosti, ki jih bo v naslednjem obdobju nujno odpraviti ter skušati z organiziranimi akcijami in do-

1977 je IS SO Ptuj tudi pripravil poročilo, ki pa seveda bazira in sloni predvsem na ocenah gospodarjenja v letošnjem letu in kot taka služi za oblikovanje resolucije o družbeno ekonomski politiki in razvoju občine Ptuj v naslednjem to je 1978 letu.

Poročilo je resnično skrbno pripravljeno in bi ga prav v združenem delu morali podrobneje obrav-

Športno tekmovanje v počastitev dneva KOVINARJEV

Dne 10. oktobra 1977 je bil na igrišču ŠKKS »Veljko Vlahović« iz Ptujja, odigran turnir v malem nogometu v počastitev dneva kovinarjev.

Na turnirju so sodelovali mladi samoupravljavci do 27 let starosti iz KK TOZD »Tehnoservis«, ASIS-a, TGA Kidričevo ter ekipa gostitelja, učenci ŠKKS. Ekipa »Elektrovine« se iz neznanih razlogov ni udeležila turnirja, kar ni športno.

Pred pričetkom tekmovanja so kapetani ekip opravili težko pričakovani žreb. Ekipo TGA je že na začetku spremljala športna sreča, saj je za nasprotnika dobila najmlajšo ekipo, ekipo ŠKKS.

V prvi tekmi sta se torej srečali ekipi ŠKKS in TGA. Zmagala je ekipa TGA z rezultatom 5 : 2.

V drugi tekmi predtekmovanja sta se pomerili ekipi AGIS-a in KK TOZD »Tehnoservis«. Igralci ekipe AGIS so imeli več sreče in v enakovredni igri zmagali z rezultatom 1 : 0.

Ekipi ŠKKS in KK TOZD »Tehnoservis« sta najprej odigrali srečanje za 3. in

4. mesto. Mlajši igralci ŠKKS so vložili več truda in borbenosti ter premagali starejše igralce KK z rezultatom 4 : 1.

V finalni tekmi turnirja v počastitev dneva kovinarjev, sta se pomerili ekipi TGA in AGIS-a. V zanimivem, borbenem srečanju je zmagala ekipa TGA z rezultatom 3 : 1.

Za ekipo TGA so igrali: Milošević Vimko, Rozman Franc, Panikvar Franc, Vidovič Silvo, Vinkler Slavko, Bek Srečko, Dončec Stefan in Ačimović Drago. Ekipo je vodil Milosavljevič Mišo.

Sočasno z nogometnim turnirjem so na strelišču ŠKKS »Veljko Vlahović« merili svoje strelske sposobnosti strelci iz AGIS-a, KK TOZD »Tehnoservis«, TGA in ekipe ŠKKS. Vsaka ekipa je štela 3 tekmovalce. Zmagala je ekipa TGA za katero so streljali Lamut Juri, Fečec Albert in Mihelič Manko. Najboljši strelci so Lamut s 123 krogi, drugi Fečec Albert s 119 krogi.

Vsi tekmovalci ekipe TGA, nogometaši kot tudi

Tudi ti naši tovariši so sodelovali na turnirju v Dornbirnu in tako pripomogli k utrjevanju bratstva in enotnosti med zdomci in nami.

strelci smo dostojno zastopali barve našega delovnega kolektiva. Ni prvič, da mladi iz TGA prinašajo »domov« pokale in priznanja, žal so uspehi na športnih poljih v naši delovni sredini vse premalo cenjeni!

Nogomet:

polfinale	
TGA : ŠKKS	5 : 2
AGIS : KK	1 : 0
za 3. in 4. mesto	
KK : ŠKKS	1 : 4
za 1. in 2. mesto	
TGA : AGIS	3 : 1

Streljanje:

Strelci so streljali	
3 x 5 + 5	
1. TGA	325 krogov
2. KK	323 krogov
3. AGIS	315 krogov
4. ŠKKS	296 krogov

Po zaključenem tekmovanju so predstavniki ŠKKS »Veljko Vlahović« iz Ptujja, sodelujočim ekipam podelili pokale in diplome. Organizacija prijateljskega srečanja je bila odlična, zato vse čestitke organizatorju.

Vsi iz ekipe TGA se zahvaljujemo vsem, ki so nam omogočili izostanek z dela, posebej tov. Levanič Karlu, Kuzmij Jožetu, Pavličev Sengeju, Fridl Karlu in tov. Hazabent Viktorju.

P. A.

Lov kot športno rekreacijska aktivnost

ZGODOVINSKI ORIS PANOGE V SVETU IN JUGOSLAVIJI

Lov se je razvijal podobno kakor druge panoge in je imel v različnih razvojnih dobah človeške družbe svoje posebne oblike. Pračlovek v začetku ni bil lovec v pravem pomenu besede, temveč je bil pobiralec zrelih plodov narave, raznih sadežev, korenin, gob, a tudi mesa ni odklanjal, dobil ga je od ostankov plena roparic ali od živali, ki jih je našel že poginule. Večjih živali, razen morda mladičev, pračlovek ni lovil in ne napadal, ker ni imel primerne orožja, pač pa se je pred njimi branil v borbi za obstanek.

Zelo dolga tisočletja po tistem, ko se je človek razvil v človeka z vsemi telesnimi in duševnimi lastnostmi, sta namreč njegov način življenja in njegova kultura ostala na stopnji naravnega sveta. Še zmeraj je bil lovec med lovci, še zmeraj je nabiral hrano med neštetimi drugimi vrstami bitij. Da je bil varen pred živalmi, se je skrival v podzemnih jamah, v goščavah in tudi na drevju. Razen obrambe pred živalmi ni imel druge po-

trebe, kakor da skrbi za preživljanje. Ko si je izdelal prvo primitivno orožje, mu je služilo kot orožje in hkrati ga je rabil za preživljanje.

Izum ognja je pomenil za človeka in za način njegovega življenja veliko spremembo. Ni bil več primoran bivati v toplih krajih, kajti ogenj mu je dal toploto in svetlobo, razen tega pa mu je bil ogenj važno obrambno sredstvo pred živalmi. V praskupnosti je sodelovalo na lovu celotno pleme; žene, otroci in starci so bili gonjači, moški pa so čakali v zasedi in pobijali živali iz neposredne bližine. Lov je namreč prva oblika sodelovanja (kooperacija) v razvoju človeške družbe.

Človeštvo se je množilo in s številom so se večale tudi njegove potrebe. Človek, ki je postal pravi lovec, je rabil za lov, za napad na divje živali, primerno orožje. Iz preprostega orožja je prehajal na sestavljeno, kakor sekira, kopje z rozevinasto konico, kožnata frača, višek pa je dosegel z izumom loka in puščice, s katerima je lahko zadel živali na večje razdalje in z večjo silo.

Živinoreja in poljedelstvo sta bili v začetku najtesneje povezani z lovom; polagoma pa je postala živinoreja poglaviti vir za pridobivanje mesne hrane. Zaradi tega lov ni bil več nujna človekova potreba. Krog tistih, ki so lovili, se je čedalje bolj ožil, od plemena je prehajal na vedno redkejšo posameznike, ki so lovili za razvedrilo ali za utrjevanje telesa kot pripravo za vojaka. Lov se je tako razvil iz gospodarske v športno panogo.

Nastanek suženjstva je ustvaril neenakosti med ljudmi, kajti suženj ni smel nositi orožja, zato tudi loviti ni mogel. Uvedba zasebne lastnine je vplivala tudi na vprašanje, čigave so bile prosto živeče divje živali. Nastal je nauk, da take živali, dokler so bile proste, niso bile last nikogar. Privojiti si jih je smel vsakdo in brž ko jih je ujel, so postale njegova last.

V začetku srednjega veka pa so si prilastili nemški vladarji večje gozdne površine, tem so sledili tudi drugi velikaši in oboji so razširili prepoved izvrševanja lova tudi na tuje gozdove in druga zemljišča. Lov je postal regal

(divje živali so lastnina državnega glavarja). Pozneje, ko so razlikovali lastnino države od lastnine državnega glavarja, se je regalni sistem v bistvu spremenil toliko, da so bile divje živali last države. Loviti je smel le tisti, ki je imel dovoljenje države. Regalni sistem v lovu je bil plod srednjeveškega fevdalizma. »Smrtni udarec« mu je zadala francoska revolucija leta 1789, ko je bil razglašen zakon, po katerem je bila ukinjena pravica, loviti na tujem zemljišču in uzakonjena pravica, da sme vsakdo loviti na svojem zemljišču. Vendar je rodilo dosledno izvajanje tega zakona zmerne posledice. Ker se je na lovu že splošno rabila puška in ker je smel vsakdo loviti na svojem zemljišču, je število lovskih upravičencev zelo naraslo, zato pa se je iz leta v leto zmanjševal stalež divjadi. Zaradi tega je bila po vsej Evropi, pri nas leta 1870, vnovič preurejena zakonodaja tako, da so smeli na svojem svetu loviti le tisti, ki so imeli večje površine strnjene zemljišča, ostala zemljišča pa so se združila v lovišča.

Stara Jugoslavija je pustila dolgo časa lovske sisteme, ki so veljali v po-

sameznih pokrajinah Jugoslavije. V Sloveniji je bil lastnik zemljišča upravičen izvrševati lov na svojem zemljišču, ostala zemljišča pa so bila združena v občinska lovišča in oddana v zakup na javni dražbi.

Razmere, v katerih raste naše lovstvo, so originalne in edinstvene. Na svetu namreč ni sistema, kjer bi družba zaupala divjad brez sleherne denarne odkodnine lovcu — ljubiteljem narave. S pogojem samo enim, da to bogastvo, ta naravni ponos varujejo, goje in ga ne glede na to, za katero vrsto gre, ohranijo zanamcem. Prav ta pogoj pa je naloga, ki včasih ni ne majhna niti lahka. Obdržati sredi stehnzirane Evrope medveda in živalske vrste, ki jim je prav razbrzdana civilizacija hud sovražnik, najti entuziaste, ki bodo to dolžnost opravljali z ljubeznijo v dneh, ko so edini ideal denar in vsakršne koristi, ni lahko.

SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST LOVSTVA

Kljub v prejšnjem odstavku navedenim tegobam, s katerimi se srečujejo naši lovci, pa vendar ob-

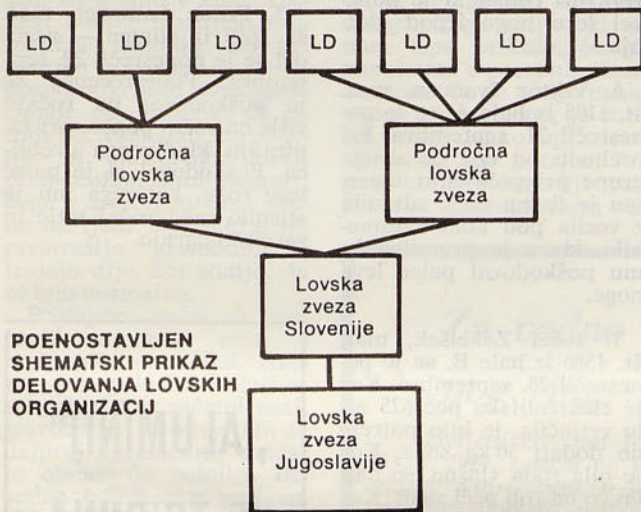
(Nadaljevanje na 13. strani)

Lov kot športno rekreacijska aktivnost

(Nadaljevanje z 12. strani)

stajajo tudi taki entuziasti — samoupravni kolektiv z blizu 15.000 člani, organiziran v prek 400 lovskih družinah (LD), v 18 področnih zvez (PLZ), v Lovsko zvezo Slovenije (LZS), včlanjeno v Lovsko zvezo Jugoslavije (LZJ) in preko te v mednarodno lovsko organizacijo — glej skico!

Lovska družina je temelj naše lovske organizacije in posluje po svojih pravilnikih, ki določajo: ime, sedež in namen orga-

nizacije, opis območja, na katerem deluje organizacija, pravice in dolžnosti člana ipd.

Lovske družine določenege področja se zaradi uresničevanja skupnih ciljev lahko združijo v področno lovsko zvezo. Naloga zveze je, da v svojem delovnem območju pospešuje lovstvo, skrbi za izobraževanje lovcev včlanjenih družin ipd. PLZ pa se s sklepom na svojih občnih zborih združijo v Lovsko zvezo Slovenije. Le-ta skrbi za koordinacijo dela, zastopa vse lovske organizacije pred republiškimi in zveznimi upravnimi organi ter v zamejstvu, skrbi za propagando lovskega turizma, izdaja lovski tisk, podpira raziskovalno dejavnost in znanstveno proučevanje lovstva, organizira republiška in medrepubliška lovska srečanja in strelska tekmovanja ipd.

Zveza lovskih organizacij Jugoslavije pa povezuje vse republiške lovske zveze in ima svoj sedež v Beogradu. Njena naloga za celotno področje države so v glavnem iste kakor naloge republiške lovske zveze za področje republike.

ZGODOVINSKI RAZVOJ LOVSTVA V PTUJU IN OKOLICI

Slovensko lovsko društvo (SLD) podružnica Ptuj, je bilo ustanovljeno leta 1921. Takrat je vladal pri nas še dominalni (zakupni) sistem in to vse do 2. svetovne vojne. Po vojni pa se je SLD podružnica Ptuj preimenovala v Lovsko zvezo Ptuj. S tem ko smo osvobodili domovino in pregnali okupatorja, smo odpravili tudi dominalni sistem in vpeljali regalnega. Proti takemu re-

ske prikaze ipd. Da so člani ZLD Ptuj res marljivo in vestno opravljali svoje delo, kaže podatek, da so 1949. leta ustanovili prvo fazanerejo v Jugoslaviji in to na Vurbergu pri Ptuj. Pobudnik je bil tov. Marlu, dobro poznan v krogu lovcev, ki je o ustanovitvi fazanoreje napisal sestavek, oz. razpravo in jo objavil v reviji Lovec. Za to delo je dobil spominsko plaketo. Ta isti tovariš je že pred vojno ustanovil v Čakovcu društvo Vajda (trgovina z živo divjadjo).

Znotraj ZLD Ptuj deluje več komisij, od katerih so najbolj pomembne Komisija za lovsko strelstvo in Komisija za turizem. Z veliko uspehi in priznanji pa se lahko pohvalijo strelci na glinaste golobe in gibajoče se cilje pri ZLD Ptuj.

APLIKACIJA LOVSTVA NA ŠPORTNO REKREACIJO

Sodobnemu lovstvu sta osnova gojitev in ohranitev prosto živeče divjadi v čim bolj naravnem, zdravem okolju. Lovstvo naj postane bistveni člen v organiziranem sodelovanju družbe pri zaščiti človeka in divjadi pred zastrupljanjem biosfere, v kateri živi.

Prostovoljno delo lovcev ni samo moralna vrednota, temveč osnovna notranja gonilna moč delovanja lovske organizacije, ki sloni

na humanih in tovariških medsebojnih odnosih njenih članov. Lovska družina je v prvi vrsti povezovanje interesov tistih občanov, ki iščejo zadovoljstvo v naravi zaradi rekreacijskih — gibalnih potreb. Vselej in povsod povdarjajo lovci, da je lov šport in istočasno tudi važna, donosna gospodarska panoga. Delovni človek se udejstvuje v lovu kot športnik. V lovišče hodi, da se otrese vsakdanjih skrbi, da se razvedri, navžije svežega zraka, uživa lepote narave ipd.

Torej, če sedaj analiziramo gibalno aktivnost današnjega človeka, ki ga je zajel močan tok hitrega razvoja znanosti in tehnike, ugotovimo:

- da se za vsako malenkost in na zelo kratke razdalje vozi z avtom,
- da cele dneve presedi ob gledanju »domačega kina«,
- da uživa prekomerne količine hrane, alkohola in nikotina, itd.

To pomeni, da mu ne ostane nič časa, ki bi ga posvetil lastni telesni aktivnosti — torej vzdrževanju lastnih telesnih sposobnosti. Posledice tega so: debelost, povečana količina maščobnih ploščic v krvi, hitra utrujenost po vsakem fizičnem, oz. telesnem naporu, povečan krvni pritisk, povečana frekvenca srca, večje število nezgod

pri delu ipd. To so le glavne karakteristike današnje neaktivnega človeka.

In prav lov kot športno rekreacijska aktivnost pomaga, da se ljudje ne srečujejo z omenjenimi težavami. Namreč lov se odvija v naravi — v gozdu (zavživanje, oz. vdihovanje svežega zraka), kjer se veliko hodi, pa tudi teče, nosi (divjad) ipd. To so same takšne aktivnosti, ki človeka ohranjajo v stalni telesni kondiciji. Če poleg tega še upoštevamo, da je lov tako imenovani »LIFE-TIME« šport, t. j. šport za vsa obdobja življenja, ima veliko prednost pred drugimi športnorekreacijskimi panogami. Seveda pa je po drugi strani lov zelo drag šport. Namreč sama oprema ni niti tako poceni, zato bi bilo v bodoče potrebno lovstvo organizirati tako, da bi bilo dostopno širšemu krogu občanov.

Mislím, da bi bilo prav, če bi otroke že v šoli poučili o pomembnosti lova ter jih naučili ljubiti naravo, čuvati njene lepote in privzgojiti ljubezen do živali.

To so bila le lastna razmišljanja in predlogi, zato mislim, da se marsikdo ne bo strinjal z mano. Toda nekdo pač mora začeti.

(Nadaljevanje na 14. strani)

Izpihovanje

Člani društva tudi plačajo za odstreljeno divjad. Tako gre ves dohodek od uplenjene divjadi nazaj v lovišča. Tujci pa plačajo v tuji valuti. Seveda mora imeti vsak tujec orožni list, sicer ne sme loviti.

Lovni časi za posamezne divjadi so natanko določeni in izven tega časa lovec ne sme loviti (npr.: lovni čas za jelena je od 16. 8. do 31. 12., za srnjaka od 1. 6. do 30. 9. itd.).

ZLD Ptuj je od svoje ustanovitve zelo napredovala. Tako prirejajo lovske razstave, predavanja, film-

Delegatske iz posebnega zornega kota

- Vsaka podrobnost med delegatom in poslancem je zgolj naključje, ki ga nekateri delegati upoštevajo kot napotilo za delo.
- Seminar iz samoupravljanja v Moravcih je mnogim zelo pomagal... predvsem pri zdravljenju revmatizma in obvladovanju znanja iz enologije.
- Nekateri delegati se bojijo presluhov; včasih jim ni jasno ali pri nekaterih rečeh gre za delegiranje ali dirigiranje.
- Ugotavlja se, da so nekatere delegacije po sprejetih materialih nekajkrat uspele o njih vprašati tudi sredino, iz katere izhajajo.
- Predlaga se, da namesto stopnjevanja — dober, boljši, najboljši, vpeljemo novo stopnjevanje — delegat TOZD, delegat OZD, delegat SIS.
- Ali obstoja razlika med delegati v TOZD in DS SS? Ne! Eni in drugi se zelo redko posvetujejo s svojimi volilci.
- Nekateri SIS — samoupravne interesne skupnosti poznajo tudi drugo tolmačenje okrajšave SIS — SAMO INTERESI SKUPNOSTI!
- Na vprašanje ali je v naših samoupravnih organih zaživel delegatski sistem, poznam le en odgovor: »Ja, vendar bi potreboval močno transfuzijo — odgovornosti!«
- Včasih bi bilo dobro, da so delegati brez imen; v tem primeru ne bi govorili le v svojem imenu.

Vič

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Cilji tako in drugače

- Marsikdo upošteva rek: »Cilji opravičuje sredstva, le da je razmerje med njima krepko na strani sredstev.«
- Cilji so mu bili zelo veliki, žal pa ni zna! ciljati!
- Razen osnovnega cilja je imel za vsak slučaj še nekaj rezervnih.
- Zastavil si je nešteto ciljev, žal pa so bili tako majhni, da jih je po vrsti zgrešil!
- ko je že dosegal pomemben cilj, je ugotovil, da je napačno zastavljen!
- Po seriji slabih rezultatov, je bila splošna ugotovitev, da so osnovni cilji zastavljeni — osnovno šolsko!
- Po ugotovitvi, da ne zasleduje sprejetih ciljev, mu je kolektiv kupil PSA zasledovalca.
- Pri vsaki ženski je imel le en cilj — ostati neporočen!

Vič

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

G L O S A

SOCIALNA (NE)ENAKOPRAVNOST

Dva delavca TGA sta sprejela regres za letni dopust v maksimalni višini.

Eden je za ta denar kupil šolske knjige, drugi pa rezervne dele za traktor.

Lov kot športno rekreacijska aktivnost

(Nadaljevanje s 13. strani)

Člani ZLD Ptuj pravijo, da je nadaljnji razvoj lova kot športno rekreacijske aktivnosti odvisen od zavesti vsakega posameznega lovca ter tudi od dohodkov iz turizma. Bolj ko bo

turistični lov organiziran, več materialnih sredstev bomo lahko vlagali nazaj v lovišča, prirejali bomo lahko kvalitetnejše tečaje, nabavili boljšo lovsko opremo, vzredili več divjadi ipd. ZLD Ptuj želi prav tako kot

tudi ostale lovske zveze, da bi bil sleherni občan privzgojen in obarvan z lovsko etiko, da bi cenil in čuval lepote naše narave in da ne bi brezglavo pobijal divjadi.

A. D.

	na delu	na poti	skupaj
TOZD ALUMINIJ	9	1	10
TOZD GLINICA	3	—	3
TOZD VZDRŽEVANJE	4	—	4
TOZD PROMET	3	—	3
SKUPAJ:	19	1	20

Oblika nesreče:

- padec predmeta 1
- udarec predmeta 3
- stik s skraj. temperat. 5
- padec osebe 3
- stisnjenje predmet. 2
- stis. med prem. in nepremični predmet 3

TOZD ALUMINIJ

1. Jože Plajnshek, mat. št. 1932, iz hale A se je poškodovao 24. septembra. Pri odklanjanju anodnega efekta na celici 234 je z glavo pnevmatskega prebijalca zadela v katodno omaro, zaradi česar se je glava zavrtela in mu stisnila palec desne noge.

2. Franc Tili, mat. št. 2530 iz hale B, se je ponesrečil 28. septembra. Ker je elektrolitska peč 625 zelo vrtnčila je bilo potrebno dodati 50 kg sode. Ker je bila soda vlažna, so dali vrečo na rob peči sušiti. Ker je peč vrtnčila talino, je ta pljusnila po vreči, ki se je vnela, soda se je vsipala v peč ter zaradi vlage povzročila eksplozijo. Pri tem je bil ponesrečen lažje popečen po hrbtne strani telesa.

3. Franc Korošec, mat. št. 436, iz hale B, se je ponesrečil 28. septembra. Ker je elektrolitska peč 625 zelo vrtnčila, je bilo potrebno dodati 50 kg sode. Ker je bila soda vlažna, so dali vrečo na rob peči sušiti. Ker je peč vrtnčila talino, je ta pljusnila po vreči, ki se je vnela, soda se je vsipala v peč ter zaradi vlage povzročila eksplozijo. Pri tem je bil ponesrečenec lažje popečen po telesu.

4. Borislav Bulatović, mat. št. 4554 iz hale A, se je ponesrečil 21. septembra. Pri vzratni vožnji prebijalca skorje je hotel od-

straniti dovodno gumijasto cev izpod koles. Pri tem je prijel za klinasti jermen pogona, ki mu je poškodoval prste desne roke.

5. Anton Medved, mat. št. 3453 iz hale B, se je ponesrečil 19. septembra. Pri čiščenju kriolita na celici 722 se je ponesrečenemu vsipala vroča glinica z čevljev, pri čemer si je popekel levo nogo izpod gležnja.

6. Viktor Ivanuša, mat. št. 1105 iz hale A, se je ponesrečil 21. septembra. Pri prehodu od ene do druge grupe pri polnjenju mase, mu je desna noga zdrsnila z vozila pod kolo avtomobila, ki se je premaknil in mu poškodoval palec leve noge.

7. Jožef Zakelšek, mat. št. 4586 iz hale B, se je ponesrečil 28. septembra. Ker je elektrolitska peč 625 zelo vrtnčila, je bilo potrebno dodati 50 kg sode. Ker je bila soda vlažna, so dali vrečo na rob peči sušiti. Ker je peč vrtnčila talino, je ta pljusnila po vreči, ki se je vnela, soda se je vsipala v peč ter zaradi vlage povzročila eksplozijo. Pri tem je bil ponesrečenec lažje popečen po hrbtu telesa.

8. Franc Jazbec, mat. št. 1497 iz hale B, se je ponesrečil 12. septembra. Pri počitku med črpanjem el.

celice 683 je ponesrečeni sedel na improviziranem sedežu na južni strani hale B. V neposredni bližini je bil parkiran el. voziček, na katerem sta sedela voznik Maroh in delavec Svenšek. Ko je tov. Svenšek vstal iz el. vozička, je z žepom delovne obleke vklopil stikalo, voziček se je premaknil in ponesrečencu zlomil levo nogo.

9. Martin Avguštin, mat. št. 2880, iz livarne, se je ponesrečil 12. septembra. Po kopianju, ko je ponesrečeni šel iz kopalnice v hali B, mu je na mokrem tlaku zdrsnilo, pri čemer je padel in z glavo udaril ob tlak ter si jo presekal. Dobil je poškodbo na glavi.

10. Franc Kolarič, mat. št. 247 iz aluminija, se je ponesrečil 9. septembra. Pri vožnji s kolesom na poti iz službe, mu je pri sestopanju s kolesa zdrsnilo, vsled

česar je padel in si poškodoval koleno leve noge.

TOZD GLINICA

1. Jože Dikavčič, mat. št. 2957, iz kotlarne, se je ponesrečil 15. septembra. Ponesrečenec se je poškodoval pri nameščanju vagončka za pepel pod transportni trak. Utrpel je poškodbo sredinca na levi roki.

2. Marjan Kovačec, mat. št. 4459 iz glinice — beli del, se je ponesrečil 15. septembra. Nezgodna se je pripetila v vparilnici. Ponesrečenec se je poškodoval pri hoji po stopnicah navzdol, kjer mu je spodrsnilo. Pri padcu si je poškodoval hrbet.

3. Franc Lampret, mat. št. 2660 iz glinice — rdeči del se je ponesrečil 22. septembra. Ponesrečenec se je poškodoval na ročaju vitle na ročni pogon, pri zapiranju kladiivnega drobilca. Poškodoval si je palec leve roke, katerega mu je stisnilo med ročaj vitle in zaščitno ograjo.

„ALUMINIJ“
JE TRIBUNA
DELAVCEV!

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Jože Petek, iz elektro vzdrževanja, se je ponesrečil 19. septembra. Pri obdelovanju varovalnih vložkov iz tekstolita na krožni žagi mu je odletel kos obdelovanca v čelo, kjer je utrpel poškodbo.

2. Milan Plajnshek, mat. št. 4580 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 2. septembra. Pri dvigovanju nosilca na el. celici mu je zdrsnil vzvod, pri čemer se je udaril po kolenu desne noge.

3. Marjan Horvat, mat. št. 4576 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 2. septembra. Pri nakladanju phalne mase pri mešalnikih za gretje, ga je stisnil viličar za sredinec desne roke.

(Nadaljevanje na 16. strani)

● Dr. Marija Vegelj-Pirc

Novotvorbe v možganih

● Ta obolenja zahtevajo visoko specializirano zdravljenje

Možganski tumorji imajo dve posebnosti: prvič, nastajajo v lobanji, to je v zaprtem in omejenem prostoru; zaradi svoje nebrzdane rasti pritiskajo na okolišno možgansko tkivo in tako ogrožajo bolnikovo življenje. Druga posebnost je v tem, da ne dajejo znakov, ki bi bili značilni prav za takšno obolenje, torej enako kot novotvorbe na drugih delih telesa. Vsaj v začetku povzročajo le splošne in neznačilne težave.

Sedimo pred televizorjem ali gremo v kino. Večkrat nam prikazujejo dramatične dogodke, ko pri bolniku pravočasno ali prepozno odkrijejo možganski tumor, ga ozdravijo ali pa tudi ne. Vsekakor zdravljenje ni enostavno. Strah pred možganskimi tumorji bega v sedanjem času vedno več ljudi. Največkrat jih prestrašijo glavoboli, ki trajajo dlje, kot sodijo, da bi bilo normalno.

Poglejmo, kako so prvi znaki tumorske rasti v možganih neznačilni. Skoraj pri polovici bolnikov se pojavi kot začetni znak glavobol. V 13 odstotkih se najprej spremeni značaj in obnašanje bolnika. Desetina bolnikov z možganskimi tumorji navaja za začetek boleznih bruhanje, ki mu ne morejo najti vzroka v prebavilih. Vrtoglavica se pojavi le pri 6 odstotkih takih bolnikov, napadi, podobni padavici, pa pri 5 odstotkih. Komaj zaznavne telesne ohromitve niso pogostne, le pri 17 odstotkih bolnikov najdemo na začetku ohromitve nekaterih delov telesa, mišičnih skupin ali možganskih živcev.

Prvi znaki, ki jih opazi bolnik, so torej zares neznačilni. Podobne znake kažejo tudi druge bolezni, ki so dosti bolj pogostne kot možganski tumorji. Kot primer naj nam bo kar arterioskleroza (poapnenje možganskih žil), ki se začne pojavljati z enakimi ali podobnimi znaki. Ker vemo, da prizadene arterioskleroza prej ali slej skoraj vsakega človeka, novih bolnikov z zločestimi možganskimi tumorji pa je na leto v Sloveniji le okoli 60, moramo biti torej zelo oprezní pri sumu na možganski tumor.

Od časa, ko bolnik začuti prve težave, do takrat, ko poišče zdravnikovo pomoč, mineta navadno kar dva meseca. V prvem mesecu pride k zdravniku okoli 30 odstotkov bolnikov. Ob prvem pregledu zdravnik najpogosteje ugotovi glavobol, bruhanje in spremembe na

očesnem ozadju. Te znake ima ob prvem pregledu približno 70 odstotkov bolnikov, že z ohromitvami pa jih pride prvič na pregled 40 odstotkov. Ko zdravnik posumi na možnost, da ima bolnik možganski tumor, pridejo na vrsto posebne preiskave. S pregledom električne aktivnosti možgan (elektroencefalogram) lahko v polovici primerov ugotovimo verjetnost, da gre za možganski tumor. Imamo pa še druge posebne diagnostične pripomočke: angiografija, to je rentgensko slikanje možganskega ožilja, ki se nam lepo prikaže, če ga napolnimo s posebnim kontrastom. Če je ožilje nenavadno razporejeno, je sum na tumor lahko upravičen ali pa že kar potrjen. Pri pneumoencefalografiji prikazemo z rentgenskim sli-

kanjem votli sistem možgan, ki smo ga pred tem napolnili z zrakom. Naslednja posebna preiskava je t. i. scintigrafija možgan. Pri tem postopku vbrizgamo neškodljivo radioaktivno snov v ožilje in gledamo kopičenje radioaktivnosti po vsem področju možgan. Kopičenje je večje ali manjše tam, kjer je tumor. Nobena od teh diagnostičnih metod pa ni sama po sebi popolnoma zanesljiva. Le ocena vseh skupaj, ki jo more podati le strokovnjak, ki ima dovolj izkušenj o teh boleznih, bo lahko dokončna.

Možganske novotvorbe delimo v glavnem v dve skupini. V prvo štejemo zločeste tumorje, ki zaradi svoje nebrzdane rasti prodirajo v okolišno tkivo in se zasevajo po raznih delih telesa. V drugo skupino štejemo nezločeste novotvorbe, ki sicer tudi nebrzdano rastejo, vendar ne vraščajajo v okolišno tkivo, temveč so od njega ostro omejene in ga le odpravljajo ter tudi ne delajo zasevkov. Nezdravljeni so vsi možganski tumorji, bodisi rakavi ali nerakavi, za bol-

nika smrtni. Zaradi svoje rasti zavzemajo namreč vedno več prostora v lobanji in pritiskajo na dele možgan, ki so življenjsko pomembni.

Ko pri bolniku ugotovimo možganski tumor, je za zdravljenje in usodo bolnika važno, da ugotovimo, za kakšno vrsto gre. Veliko tumorjev lahko nevrokirurg z operacijo popolnoma odstrani in ni nevarnosti, da bi ponovno zrastle. Nekateri pa toliko vraščajajo v okolišno tkivo ali pa so nastali na takem mestu, da jih je težko odstraniti. Pri takem primeru pa kaže z operacijo vsaj razbremeniti pritisk, ki nastaja v lobanski votlini in ogroža bolnikovo življenje. Operativno zdravljenje tudi ne

pride v poštev pri takih bolnikih, ki imajo tumorje v možganih na več mestih hkrati. V možgane pa se lahko zaseje tudi rak, ki se je razvil na kakem drugem organu, npr. v pljučih. V takih primerih moramo sočasno zdraviti začetnega raka in tudi njegove zasevke v možganih. Poleg operacije imamo na voljo tudi obsevanje z radioaktivnimi žarki. Seveda pri tem uporabljamo takšne načine, da ne prizadenemo normalne funkcije možgan. Na voljo pa imamo tudi posebna zdravila — citostatike, ki so lahko uspešna, vendar dajemo prednost operativnemu zdravljenju in obsevanju.

(Dalje prihodnjič)

Za vedno nas je zapustil mg. ing. Jože Operčkal

Življenjsko pot je začel v Stopčah pri Celju 13. 1. 1924, končal pa jo je 14. 9. 1977 na svojem domu v Kidričevem, v naselju delavcev TGA, kjer je preživel domala polovico svojega dosti prekratkega življenja.

Triindvajset let je kot delavec TGA, še iz časa prvih prijemov na področju proizvodnje glinice in aluminija, svoje znanje in sposobnosti vgrajeval v rast svoje delovne organizacije. Delal je na večjih področjih kot vodja plinarne in kotlarne, vodja grupe iz področja kemije in končal kot vodja nabavne službe.

Mg. Operčkal je bil vedno pripravljen sodelovati in pomagati, razvijati prave človeške in tovariške odnose. Nikoli se ni pritoževal, da mu je težko, da nečesa ne zmore zaradi bolezni ali preobremenjenosti. Ni se pritoževal, čeprav se je najbrž zavedal in čutil, da mu hiter tempo dela in življenja neusmiljeno ruši moči in v srce reže globoke brazde, ki so ga žal, dokončno iztrgale iz naših vrst.

Tudi njegovi zadnji trenutki življenja so potekali v delu in skoraj, da ga je pri delu tudi smrt dohitela. Svojo nalogo je speljal do konca in ni omagal.

Omagal je šele po vrnitvi s potovanja, omahnil v svojem domu tam, kamor se je tako rad vračal po vsaki opravljeni nalogi — tokrat izžrpan do konca.

Sprašujem se ali je potrebno kronološko obujati spomin na njegovo življenje in delo v naši delovni organizaciji, na čas ter moči in znanje, ki jih je vgrajeval in tudi vgradil v piramido skupnih uspehov. Dovolj je, da povem, da je polovico svojega dosti prekratkega življenja bil ponosen član TGA in da je bil priča razvoja aluminijskega prvenca, ki je bil istočasno tudi del njega.

Njegova pisarna je še vedno prazna in nas nenehno spominja, da je iz naših vrst za vedno odšel človek, sodelavec, prijatelj.

S l a v a m u !

Vič

Sprevod

V imenu družbenopolitičnih organizacij in vodstva podjetja se je od mg. Operčkala poslovil glavni direktor TGA Milan Krajnc

Iz delovne sobe

